

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Tomáš Jäger

Přestupkové řízení ve světle zákona

č. 200/1990 Sb. a zákona č. 250/2016 Sb.

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Tomáš Jäger

**Offence proceeding in the light of the
Act No. 200/1990 Coll. and Act No. 250/2016 Coll.**

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne..... Jméno autora .....

Poděkování

Děkuji JUDr. Zdeňku Fialovi, Ph.D., za odborné vedení této kvalifikační práce, pomoc a rady při jejím zpracování.

Anotace

Tématem této práce je představení zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ve vztahu k právní úpravě původní, tj. zákonu č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Jak již názvy těchto právních norem napovídají, jedná se o stěžejní právní předpisy upravující přestupkové řízení, které je druhem zvláštního správního řízení. Vyhlášením „nového přestupkového zákona“ jakožto základního kamene přestupkového práva ve sbírce zákonů a nabytím jeho účinnosti tak došlo k reformě správního trestání, které je důležitým nástrojem právní ochrany pořádku ve státní správě a v územní samosprávě. Jak bylo očekáváno, nová právní úprava s sebou přinesla mnoho podstatných změn a v jednotlivých kapitolách je proto logicky pojednáno o vybraných pojmech a chronologicky popsán proces řízení o přestupku v prvním stupni s uvedením, jaké změny bylo doznáno.

Klíčová slova

Odpovědnost, přestupek, přestupkový zákon, správní delikt, správní řízení, správní trestání, zákon č. 200/1990 Sb., zákon č. 250/2016 Sb.

Annotation

The topic of this thesis is to introduce the Act No. 250/2016 Coll., on the Liability for Offences and Proceedings Relating Thereto and Act No. 200/1990 Coll., On Offenses. As the names of these legal norms suggest, it is a fundamental law governing offence procedure, that is a type of special administrative procedure. Since the "new offense law" as a basic stone of the law of offences has been published in the collection of law and come into force, it led to the reform of administrative punishments, which is an important instrument of legal protection of order in the state administration and territorial self-government. As expected, the new legislation has brought about a number of substantial changes, first chapters consist selected terms and then first-degree offence procedure are discussed, indicating what changes have been made.

Keywords

Act no. 200/1990 coll., act no. 250/2016 coll., administrative offense, administrative procedure, administrative punishment, code of administrative offences, offense, responsibility.

ÚVOD.....	- 9 -
1. ZÁKLADNÍ POJMY PŘESTUPKOVÉHO PRÁVA.....	- 12 -
1.1 Správní trestání.....	- 12 -
1.2 Přestupek	- 14 -
1.2.1 Znaky přestupku.....	- 16 -
1.2.2 Druhy přestupků.....	- 18 -
1.3 Okolnosti vylučující protiprávnost.....	- 20 -
1.3.1 Krajní nouze.....	- 20 -
1.3.2 Nutná obrana.....	- 22 -
1.3.3 Ostatní okolnosti	- 23 -
1.4 Zavinění – nedbalost, úmysl.....	- 24 -
1.4.1 Odpovědnost fyzické osoby	- 26 -
1.4.2 Odpovědnost právnických osob a osob podnikajících.....	- 27 -
1.5 Zánik odpovědnosti za přestupek.....	- 29 -
1.5.1 Promlčení	- 30 -
1.5.2 Zánik právnické osoby a smrt fyzické osoby.....	- 33 -
1.5.3 Vyhlášení amnestie	- 33 -
2. PŘESTUPKOVÉ ŘÍZENÍ A JEHO CHARAKTERISTIKA.....	- 34 -
2.1 Správní orgány	- 35 -
2.2 Účastníci řízení.....	- 38 -
2.2.1 Obviněný.....	- 38 -
2.2.2 Poškozený	- 40 -
2.2.3 Vlastník věci	- 40 -
2.3 Osoby na řízení zúčastněné	- 41 -
3. POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ	- 43 -
3.1 Postup před zahájením řízení	- 43 -

3.2	Podání vysvětlení orgánu policie	- 45 -
3.3	Podání vysvětlení správnímu orgánu	- 46 -
4.	ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU V I. STUPNI.....	- 47 -
4.1	Zahájení řízení	- 47 -
4.1.1	Ústní jednání	- 48 -
4.2	Zahájení řízení se souhlasem osoby na řízení zúčastněné.....	- 50 -
4.3	Dokazování.....	- 51 -
4.4	Řízení navazující na kontrolu	- 51 -
4.5	Zajišťovací prostředky.....	- 52 -
4.5.1	Záruka za splnění povinnosti	- 52 -
4.5.2	Zákaz zrušení, zániku a přeměny právnické osoby.....	- 53 -
4.6	Rozhodnutí	- 54 -
4.6.1	Výroková část	- 55 -
4.6.2	Odůvodnění.....	- 56 -
4.6.3	Poučení o opravných prostředcích	- 56 -
5.	KOMPARACE S PŮVODNÍ ÚPRAVOU	- 58 -
	ZÁVĚR	- 60 -
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	- 62 -

ÚVOD

Během svého života se každý z nás může dopustit přestupku. Pokud je tento přestupek (dříve jsme používali jako obecný pojem správní delikt zahrnující všechny veřejnoprávní delikty) odhalen, staneme se účastníky správního řízení. Správní řízení v České republice jednoznačně určuje soubor principů spravedlivého procesu, které jsou obsaženy v ústavním pořádku – zejména zákonu č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (Listina) a dalších právních předpisech. Listina ve svém čl. 2 odst. 2 zakotvuje omezení státní moci tak, že tuto *lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví*.¹ Státní moc se tak rovněž musí podrobovat zákonu. Na druhé straně jsou Listinou v článku 2 odst. 3 rovněž stanoveny meze svobodného jednání jednotlivců, kdy tato uvozuje, že *„každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“*²

Tématem následujícího textu je přestupkové řízení ve světle zákona č. 200/1990 Sb. a zákona č. 250/2016 Sb.“ Záměr autora práce je tak evidentně zaměřen na představení nové právní úpravy přestupkového řízení. Cílem této kvalifikační práce není rozhodně vzhledem k jejímu rozsahu komplexní rozbor změn oproti úpravě původní a jejich očekávaných přínosů, avšak měla by podat obecný přehled a ve stručnosti nastínit průběh přestupkového řízení dle zákona v rovině *de lege lata*, především těm čtenářům, kteří nejsou v dané problematice natolik orientovaní a mají zájem dozvědět se o vývoji přestupkového práva více, srozumitelnou formou při zachování požadované míry odbornosti.

Zmíněný nový „přestupkový zákon“ č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (nový přestupkový zákon) nabyl účinnosti dne 1. července 2017 a nahradil tak zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích (přestupkový zákon). Na tomto místě je přitom za podstatné předem upřesnit, že pojem „(nový) přestupkový zákon“ je použit toliko v historické návaznosti na předešlý přestupkový zákon, protože nová úprava již žádné skutkové podstaty přestupků neobsahuje. S tímto označením se lze setkat i u některých

---

¹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění, čl. 2 odst. 2.

² Tamtéž, čl. 2 odst. 3.

jiných autorů. Přijetím nového přestupkového zákona tak došlo k dlouho očekávané reformě správního trestání, jehož cílem bylo vytvořit jednotnou a komplexní úpravu odpovědnosti osob, a to jak fyzických, právnických, tak i podnikajících fyzických osob za porušení veřejnoprávních povinností, které stanovují zákony v oblasti veřejného práva. Tato idea se promítla rovněž východiskem jednotného termínu přestupku, který zahrnuje správní delikty a úpravu jednotného řízení. Přijetím tohoto zákona jsme se dočkali moderní právní úpravy správně-právní odpovědnosti. Spolu s uvedeným přestupkovým zákonem byl ve Sbírce zákonů pod č. 251 vyhlášen zákon o některých přestupcích, který rovněž upravil některé přestupky na úseku veřejné správy. Skutkové podstaty těchto přestupků totiž do té doby nebyly uvedeny v jiných zvláštních zákonech. Jednalo se například o přestupky na úseku všeobecné vnitřní správy, proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, proti majetku, na úseku podnikání nebo na úseku zdravotnictví. Související změny v českém právním řádu byly následně realizovány prostřednictvím tzv. doprovodného zákona³. Tento změnový zákon, který obsahuje 251 přímých novel zákonů převážně upravuje jednotlivé úseky veřejné správy do souladu s požadavky nového přestupkového zákona.

Odborníci upozorňují, že rekodifikace nebyla vedena směrem přizpůsobit úpravu druhům či typům jednotlivých kvantitativně významných přestupkových agend, i když by to praxe patrně uvítala. Z toho důvodu bude nutno v praxi aplikovat nejenom specifickou úpravu, obsahující znaky jednotlivých přestupků a případně i procesní stránku jejich projednávání, ale i správní řád jako subsidiární předpis a zákon o odpovědnosti za přestupky jako rámcovou úpravu.⁴

Práce bude systematicky dle problematiky dělena do jednotlivých kapitol, podkapitol a oddílů. Zkoumaná materie je natolik aktuální, že se pokusíme objasnit hned na začátku práce základní pojmy přestupkového práva. Zmíníme se o správním trestání, kde bude vyjasněno zcela nové ukotvení pojmu přestupek. Stejně tak budou představeny okolnosti vylučující protiprávnost, zavinění a nedbalost včetně zániku odpovědnosti za přestupek.

---

³ Zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích

⁴ POMAHÁČ, R. *Proměna přestupkového práva*. Právní rozhledy, 2017, č. 15 – 16, s. 537.

Druhá kapitola naváže charakteristikou přestupkového řízení včetně správního orgánu, dále zde budou zmíněni účastníci řízení – obviněný z přestupku, poškozený a vlastník věci, která může být nebo byla zabrána. Stejně tak zde budou představeny osoby na řízení zúčastněné, což představuje osoba přímo postižená spácháním přestupku a zákonný zástupce a opatrovník mladistvého. Na uvedené naváže další kapitola, kde budou čtenáři seznámeni s postupem před vlastním zahájením přestupkového řízení. Čtvrtá kapitola bude ústřední, kde budou vymezeny postupy správního řízení o přestupku. V páté kapitole si všimneme rozdílů mezi původní a současnou právní úpravou přestupkového řízení v podobě srovnání.

1. ZÁKLADNÍ POJMY PŘESTUPKOVÉHO PRÁVA

Problematika správního trestání je nejen obtížná, ale také rozsáhlá. Je proto více než žádoucí hned úvodem práce představit základní pojmy a terminologii související se zkoumaným tématem. Je zřejmé, že terminologie se vyvíjela tak, jak se vyvíjela samotná úprava správního práva. Podstatou v tomto směru je, že nový přestupkový zákon zavedl jednotný pojem přestupku a tak jak již bylo naznačeno v úvodu, v současné době se již nepoužívá pojem správní delikt. Navíc termín sankce nahradil pojem trest.

1.1 Správní trestání

Již profesor právní teorie Hart tvrdil, že hlavním obecným rysem práva ve všech dobách a na všech místech vždy bylo a bude, že „*tam, kde existuje právo, přestávají být jisté druhy lidského jednání předmětem volby a v určitém smyslu se stávají závaznými.*“⁵ Je zřejmé, že správní trestání souvisí s porušením konkrétní právní povinnosti. Přitom se dle právní teorie právní povinností rozumí nutnost, která vyplývá bezprostředně nebo zprostředkovaně pro právní subjekty z právních norem, chovat se určitým způsobem pod hrozbou sankce.⁶ V případě porušení právních povinností právo stanovuje určité důsledky a jak zmiňuje Kindl, „*konkrétně upravuje vznik nové povinnosti (sekundární, sankční povinnosti), která nastupuje právě proto, že původní povinnost byla porušena. Tyto nové povinnosti se nazývají správními sankcemi nebo také správními tresty.*“⁷ Uvedené však nenastupuje automaticky, nýbrž musí je správní orgán uložit správním aktem.

Co se týká správního trestání, tak to je upraveno zákonnou právní normou. Ústavněprávní zakotvení zcela chybí. Na rozdíl od kompetence soudů, které mohou rozhodovat

---

⁵ HART, H. L. A. *Pojem práva*. Praha: Prostor, 2004, s. 22.

⁶ GERLOCH, A. *Teorie práva*. 5. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 149.

⁷ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 212.

o trestných činech.⁸ Uvedené však nelze zpochybnit. Doposud tato nekonformita s ústavními zákony nebyla napadena Ústavním soudem ČR.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění (Ústava) ve svém textu zmiňuje pojmy přestupek a jiný správní delikt, z čehož můžeme dovodit, jakož i z historické tradice, že se správním trestáním Ústava počítá.

Nejdůležitějším z hlediska přestupkového řízení je čl. 36 odst. 1 Listiny, ve kterém se stanoví, že „každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“⁹ Zmíněné ustanovení obsahuje klíčový procesněprávní princip, který pokládáme za základní procesní právo na řízení.

Řízení rozlišujeme zejména na základě toho, jaký orgán veřejné moci ho provádí a v jeho rámci vydává či vykonává rozhodnutí. Máme na mysli, zda se jedná o soud, nebo jiný orgán (čl. 36 odst. 1 Listiny). Jiným orgánem je myšlen především tzv. orgán veřejné správy (čl. 37 odst. 2, čl. 36 odst. 2 a 3 Listiny). Tento orgán budeme v této práci dále nazývat správním orgánem. Z logiky věci vyplývá, že řízení prováděné soudem je soudní řízení. Řízení, které provádí orgán veřejné správy je řízení správní.

Správní řízení je řízením *sui generis* a je charakteristické tím, že je provádí orgán veřejné správy v souvislosti s vydáním nebo výkonem správního rozhodnutí. Uvedené je považováno za primární pojmový znak českého správního řízení. Podstatným hlediskem správního řízení je, že musí „splňovat kvalifikovanou formální náležitost a kvalifikované materiální (obsahové) náležitosti.“¹⁰ Zákonná úprava je formální náležitostí a materiálními náležitostmi jsou zejména účastníci řízení a jejich základní procesní práva vůči správnímu orgánu. Tyto podmínky jsou sekundárními znaky českého správního řízení, které jsou ústavně determinovány.

Profesor Musil zmiňuje, že „rozhodování o správních deliktech vyžaduje posoudit a zhodnotit řadu odborných otázek, v nichž se veřejná správa dobře vyzná a při jejichž

---

⁸ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění, čl. 40 odst. 1.

⁹ Tamtéž, čl. 36 odst. 1.

¹⁰ SVOBODA, P. *Ústavní základy správního řízení v České republice. Právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007, s. 134 – 135.

posuzování je soběstačná, zatímco soudy se v nich bez pomoci znalců nejsou schopny orientovat.“¹¹

Dle Pomahače, který se odvolává na předního odborníka na správní trestání Petra Průchu, bude platit následující: *„Funkce správněprávní odpovědnosti ve spojení se správním trestáním nejsou bezesbytku tytéž jako funkce soudního trestání. Už jenom proto, že soudní trestání sleduje primárně nápravu ve spojení s přímým či hrozícím postihem, zatímco správní trestání (míněno v jeho tzv. širším slova smyslu) sleduje nápravu primárně jinak a postih se má užívat až subsidiárně.*“¹²

Můžeme tedy shrnout, že správní trestání je činností, která spočívá ve vydávání zcela specifických právních aktů. Ty vyslovují vinu za určitá veřejnoprávně významná porušení práva a výrokem pak se za toto porušení ukládá správní sankce neboli správní trest.¹³ Účelem správního trestání je tak zabezpečit řádný výkon veřejné správy.

1.2 Přestupek

Přestupky představují nejfrekventovanější typ nedovoleného jednání osob. Těžiště současné právní úpravy přestupků spočívá, jak již bylo zmíněno v nové přestupkovém zákoně. Celá právní úprava přestupků se již při běžném prostudování jeví v porovnání s úpravou předchozí propracovanější, podrobnější a obsahuje i novou specifikaci odpovědností, které dříve spadaly mezi správní delikty.

Přestupkový zákon totiž za přestupek považoval zaviněné jednání, které porušovalo nebo ohrožovalo zájem společnosti a bylo za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích nebo v jiném zákoně, pokud nešlo o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů nebo o trestný čin.¹⁴

---

¹¹ MUSIL, J. *Teoretická a ústavní východiska správního trestání*. In: Acta Universitatis Carolinae – Iuridica. 1/2010. O veřejné správě. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2010, s. 62.

¹² POMAHAČ, R. *Proměna přestupkového práva*. Právní rozhledy, 2017, č. 15 – 16, s. 530 – 537.

¹³ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 213.

¹⁴ MADAR, Z. a kol. *Slovník českého práva*. II. díl. Praha: Linde, 1995, s. 886.

Hlavním a rozhodujícím dopadem nové právní úpravy je sjednocení přestupků, správních deliktů jak podnikajících fyzických osob, tak i správních deliktů právnických osob, které zcela nově zahrnuje jednotné označení „přestupek“.

Zákonodárce v části druhé, hlavě první nového přestupkového zákona charakterizuje přestupek tak, že se jedná o „*společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“¹⁵ Z citovaného ustanovení je zřejmé, že se jedná o tzv. generální klauzuli přestupku, která dále předpokládá jeho bližší vymezení u jejich jednotlivých skutkových podstat. Nicméně oproti původnímu zákonu zcela vymizelo podmíněčné slovní spojení „pokud nejde o jiný správní delikt“. Obecně tedy můžeme shrnout, že přestupek je protiprávní jednání osoby, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně, které je postižitelné trestem uloženým správním orgánem veřejné správy na základě zákona.

Samotné uložení trestu evokuje myšlenku, zda se přestupkové (správní) právo nepřibližuje více trestnímu. Pomahač na uvedené odpovídá tím, že přestupkové právo zůstává pevnou součástí správního práva, i když zákon převzal do svého textu několik výpůjček z trestněprávní doktríny, a to jako reakci na některé tendence ze soudního přezkumu týkajícího se rozhodování o správních deliktech.¹⁶

Za pozornost stojí fakt, že předchozí úprava uváděla jako jednu z podmínek zaviněné jednání, a to jak úmyslné, tak nedbalostní. Nový přestupkový zákon tuto již neobsahuje, neboť pod pojem přestupku zcela nově podřazuje nejen přestupky osob fyzických, ale zejména také původní správní delikty právnických a fyzických podnikajících osob. U těchto totiž podmínka zavinění není vyžadována. Pro vyjasnění je nutno zdůraznit, že nový přestupkový zákon je aplikován na přestupky nepodnikajících osob a na veškeré dřívější tzv. správní delikty. Na druhé straně se přestupkový zákon „*nebude aplikovat na správní disciplinární delikty, správní pořádkové delikty a delikty proti platební disciplíně, což jsou delikty, které ani dříve nebyly považovány za správní delikty v pravém slova smyslu.*“¹⁷

---

¹⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 5.

¹⁶ POMAHAČ, R. *Proměna přestupkového práva*. Právní rozhledy, 2017, č. 15 – 16, s. 537.

¹⁷ DOLEČEK, M. *Odpovědnost za přestupky podle nového přestupkového zákona* [online]. [cit. 2017-12-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/odpovednost-za-prestupky-podle-noveho-prestupkoveho-zakona-ppbi-96481.html#!&chapter=2>

1.2.1 ZNAKY PŘESTUPKU

V předešlém textu jsme uvedli platnou právní definici přestupku. Z uvedené terminologie však vyplývají znaky, které musí být naplněny, aby případně nedovolené jednání mohlo být kvalifikováno jako přestupek.

Mezi zákonnými znaky přestupku lze rozlišit jednat tzv. obecné zákonné znaky přestupku a dále tzv. zákonné znaky skutkové podstaty, které slouží k individualizaci vždy konkrétního přestupku. K obecným zákonným znakům přestupků patří, že jde o jednání:

- Protiprávní.
- Společensky škodlivé.
- Výslovně označené v zákoně.
- Jednání stíhatelné, které není trestným činem.
- Naplňující znaky uvedené v zákoně (objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka).

Tento taxativní výčet je podstatný, neboť veškeré znaky musí být naplněny, aby bylo deliktní jednání za přestupek považováno. Hovoříme o tzv. obligatorních znacích. V případě, že by tak scházela pouhý jeden ze zmíněných znaků, o přestupek by se nejednalo. Nyní se jednotlivě vyjmenovaným znakům budeme věnovat blíže.

Protiprávností rozumíme rozpor jednání s objektivním (tj. existujícím, platným a účinným) právem. To zároveň znamená, že odpovědnost nemůže nastoupit, pokud nastaly okolnosti vylučující protiprávnost.¹⁸ Protiprávní jednání tedy spočívá v projevu vůle, kterým je porušena nebo není dodržena právní povinnost stanovená v právní normě nebo v aktu aplikace práva.

U společenské škodlivosti je nutno zkoumat zejména naplnění její určité míry, aby konkrétní jednání mohlo být posouzeno jako přestupek. Ohrožení zájmu chráněného

---

¹⁸ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 214.

zákonem či jeho porušení můžeme definovat jako společenskou škodlivost. Uvedené bývá většinou splněno naplněním skutkové podstaty tohoto konkrétního přestupku. Je zřejmé, že v zákoně musí být uvedeno, zda určité konkrétní jednání bude posuzováno jako přestupek.

Přestupek představuje obecně méně škodlivou kategorii protiprávního jednání než trestný čin. Zároveň je vhodné vzpomenout, že rozdíl mezi přestupky a trestnými činy vychází zejména ze zásady subsidiarity trestní represe. Trestní právo je totiž nejpřísnější prostředek, který má stát k dispozici k ochraně taxativně vymezených zájmů. Jak zmiňuje Jelínek: „*Nastupuje tam, kde ostatní prostředky právní nebo mimoprávní se ukáží jako neúčinné. Obvykle se tato myšlenka vyjadřuje formulací, že trestní právo představuje prostředek „poslední instance“ (ultima ratio).*“¹⁹ Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem je ten, že přestupek patří mezi deliktní jednání nižšího stupně závažnosti. „*Přestupky jsou tedy k trestným činům v poměru subsidiarity a naopak trestné činy jsou k přestupkům v poměru speciality.*“²⁰

Souhrn typových znaků přestupku tvoří jeho skutkovou podstatu. Stejně jako v trestním právu sestává skutková podstata z objektu, objektivní stránky, subjektu a subjektivní stránky. Objektem přestupku je zákonem chráněný zájem, obecným objektem přestupků je přitom řádný výkon veřejné správy. Tyto jsou chráněny přestupkovým právem. Objektivní stránka přestupku je složena ze znaků obligatorních, kterými jsou jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi. Subjektem se rozumí pachatel přestupku.²¹ Subjektivní stránka spočívá v uskutečňování stejného, jednotného záměru. „*Pachatel si musí již v okamžiku páčání prvního dílčího útoku být vědom toho, že v páčání protiprávní činnosti hodlá pokračovat.*“²²

V praxi však rozhoduje otázka jednání osoby pachatele, jako problematika zavinění. Nový přestupkový zákon rozlišuje totiž jednotlivé odpovědnosti, a to fyzické, právnické

---

¹⁹ JELÍNEK, J. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2016, s. 26.

²⁰ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 29.

²¹ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 219.

²² MÁRTON, M a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 30.

a podnikající fyzické osoby. Projev vůle ve vnějším světě určuje jednání. Důležité je to, že „jednáním se rozumí nejen konání (tj. aktivní činnost), ale i opomenutí (tj. pasivní činnost). To znamená, že jako přestupek může být posouzena i situace, kdy pachatel opomene vykonat povinnost, která je mu uložena právním předpisem, úředním rozhodnutím apod.“²³

1.2.2 Druhy přestupků

Přestupky jsou v současné době nejvíce legislativně propracovanou kategorií protiprávního činu. Vždyť samotný výčet přestupků v PZ 2016 podstatně přibyl. Teorie přestupky v minulosti coby druh správních deliktů klasifikovala podle různých kritérií.²⁴ Tomuto dělení se však nyní z pochopitelných důvodů vracet nebudeme. Naše pozornost bude v rámci určitého dělení zaměřena na ustanovení § 7 až § 9 nového přestupkového zákona. Platná právní úprava zde hovoří o tzv. pokračování v přestupku, dále o přestupku trvajícím a hromadném.

Ustanovení § 7 nového přestupkového zákona se zmiňuje o pokračování v přestupku s tím, že se jedná o případ, kdy přestupek trvá delší dobu a kdy se rovněž může uskutečňovat na různých místech. Je tím myšleno „*takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují skutkovou podstatu stejného přestupku, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení, blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.*“²⁵ Z citované části předmětného ustanovení vyplývají celkem čtyři znaky, které musí být splněny současně, aby šlo jednání kvalifikovat jako pokračování v přestupku: stejná skutková podstata (naplňování jedné a téže skutkové podstaty – např. přestupky proti majetku), dále stejný nebo podobný způsob provedení

---

²³ DOLEČEK, M. Odpovědnost za přestupky podle nového přestupkového zákona [online]. [cit. 2018-12-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/odpovednost-za-prestupky-podle-noveho-prestupkoveho-zakona-ppbi-96481.html#!&chapter=2>

²⁴ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 16 – 18.

²⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 7.

(naplňování podstaty musí vykazovat stejný nebo podobný způsob provedení), dále objektivní souvislost (časová a v předmětu útoku, popř. i místní) a v posledním výčtu souvislost subjektivní. Znaky pokračování v přestupku je nutno vykládat v jejich vzájemné souvislosti a odlišit jej od opakování.²⁶

Ustanovení § 8 nového přestupkového zákona upravuje přestupek trvajícím, který je takový, „jehož znakem je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu nebo jednání pachatele spočívající v udržování protiprávního stavu, který nebyl pachatelem vyvolán“²⁷ Mimo jasně stanovenou citaci lze upřesnit, že mezi trvajícím přestupkem můžeme zařadit i takové jednání, kdy pachatel protiprávní stav pouze udržuje, aniž by jej sám vyvolal. „V takovém případě se postihuje právě dané udržování protiprávního stavu, které pachatel stále obnovuje. Významným znakem pro správnou kvalifikaci trvajícím přestupku je, že udržování protiprávního stavu je závislé na vůli pachatele, který je stále obnovuje.“²⁸

Tyto přestupky nelze zaměňovat s přestupky spočívající pouze ve vyvolání protiprávního stavu.

Posledně námi zkoumaný bude přestupek hromadný, který je charakterizován znakem mnohých dílčích útoků. Tyto jednotlivé útoky následně v jejich součtu naplňují skutkovou podstatu přestupku, neboť pouze jeden útok by k tomuto nestačil. Je jednoznačné, že k naplnění skutkových podstat hromadných přestupků je nutno více neoprávněných útoků a je zde potřeba společného záměru.²⁹

---

²⁶ MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 29 – 31.

²⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 8.

²⁸ MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 31.

²⁹ Tamtéž, s. 32 – 33.

1.3 Okolnosti vylučující protiprávnost

Nový přestupkový zákon nově obsahuje několik tzv. okolností, které vylučují protiprávnost. V daném případě ke spáchání přestupku vůbec nedojde, protože chybí příslušné pojmové znaky přestupku. Jednání takové osoby chybí protiprávnost. Mates k tomu dodává: „Podle některých teorií je tomu tak proto, že chybí společenská nebezpečnost. Domníváme se však, že chybí i znaky formální.“³⁰

V zákoně je výslovně upraveno pět tzv. okolností vylučující protiprávnost. Jedná se o:

- Krajní nouzi (§ 24)
- Nutnou obranu (§ 25).
- Svolení poškozeného (§26).
- Přípustné riziko (§ 27).
- Oprávněné použití zbraně (§ 28).

Výše uvedený výčet nemusí být konečný. Mimo uvedené mohou v praxi existovat i jiné okolnosti vylučující protiprávnost, které jsou označovány jako výkon dovolené nebo příkázané činnosti. V jednotlivých oddílech se následně budeme věnovat zejména krajní nouzi, nutné obraně a dalším.

1.3.1 Krajní nouze

Krajiní nouze je jedním z důvodů vyloučení protiprávnosti takového jednání, které by jinak zakládalo v daném případě odpovědnost za přestupek. Krajiní nouze záleží na odvrácení nebezpečí přímo hrozícího zájmu chráněného zákonem. O jednání v krajiní nouzi by však nešlo, pokud by nebezpečí buď minulo, nebo by hrozilo až v budoucnu či

---

³⁰ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 46.

šlo za daných podmínek odstranit jinak. Jde tu o požadavek subsidiarity, kdy je preferováno takové jednání, které odvrátí nebezpečí, aniž by vůbec došlo k porušení chráněného zájmu. Zda bylo toto dodrženo, je nutno posoudit s ohledem na možnosti jednajícího, povahu hrozícího nebezpečí v souvislosti s chráněným zájmem.

Ustanovení § 24 odst. 2 nového přestupkového zákona zmiňuje, že by nešlo o krajní nouzi, pokud *„toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“*³¹

V případě krajní nouze je vyžadována proporcionalita, protože jednáním nesmí být způsoben stejně vážný následek než ten, jenž hrozil. Pokud nebude způsobena žádná škoda nebo menší škoda než ta, která by jinak hrozila, půjde o jednání prospěšné. Pokud by však jednající věděl, že následek bude závažnější než ten, který hrozil, nepůjde o jednání v krajní nouzi a taková osoba bude za přestupek odpovědná.³² *„Z požadavku subsidiarity také plyne, že nebezpečí nemá být přesunováno na ty, kteří jej nevyvolali. Subsidiarita se však neuplatňuje tam, kde dotyčný je povinen nebezpečí snášet (např. z hlediska svého povolání, voják, hasič či policista).“*³³

Konání v krajní nouzi může být zaměřeno proti komukoliv a k němu oprávněn zásadně každý – tím se krajní nouze liší mimo jiné od nutné obrany.

Zcela v závěru tohoto oddílu musíme upozornit, že o vybočení z mezí krajní nouze (exces) se jedná tehdy, kdy nebyly splněny veškeré výše uvedené podmínky jednání v krajní nouzi. Podle ustanovení § 39 zákona pak *„spáchání přestupku, nebyly-li zcela splněny podmínky krajní nouze, je polehčující okolností, mající význam pro ukládání správního trestu.“*³⁴

---

³¹ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 24 odst. 2.

³² MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s.48.

³³ Tamtéž, s. 48.

³⁴ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 77.

1.3.2 Nutná obrana

Nutnou obranou je takové jednání, kterým někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem. Ustanovení § 25 odst. 2 zákona stanoví požadavek, aby jednání, jímž se útok odvrací, bylo přiměřené.

Pro jednání v nutné obraně je třeba současně splnit tři podmínky:

- Přímou hrozící nebo trvající útok.
- Útok směřuje proti zájmu chráněnému zákonem.
- Obrana nesmí být zcela nepřiměřená způsobu útoku (proporcionalita).

Pod pojmem útok se rozumí zaviněné jednání člověka. Nelze například odvracet útok osoby duševně choré, dítěte, apod. V nutné obraně se odvrací útok na zájem chráněný jakýmkoli zákonem a je k ní oprávněn kdokoli. K tomu, aby šlo o nutnou obranu, musí útok přímo hrozit nebo trvat. Posouzení vždy záleží na okolnostech případu. Je zřejmé, že útok musí hrozit přímo, nesmí být pouze připravován nebo být vzdálený. „*Na druhou stranu ovšem není třeba vyčkávat až útok opravdu nastane. Nepožaduje se rovněž to, že by se útoku bylo možno vyhnout (např. přivoláním pomoci nebo útekem).*“³⁵ Stejně tak pomsta není nutnou obranou. Na rozdíl od krajní nouze se zde nežadá subsidiarita a povinnost snášet útok.

Společensky škodlivé je vybočení z mezí nutné obrany a podle okolností přichází v úvahu odpovědnost za úmyslný či nedbalostní přestupek. Opětovně jako u krajní nouze je dle ustanovení § 39 zákona „*jednání v nutné obraně, u něhož nejsou zcela splněny všechny podmínky, polehčující okolností, mající význam pro ukládání správního trestu.*“³⁶

---

³⁵ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 47.

³⁶ MÁRTON, M., GONSIOROVÁ, B. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 79.

1.3.3 Ostatní okolnosti

Mezi další okolnosti, které vylučují protiprávnost patří dle § 26 zákona svolení poškozeného. Již ze samotného názvu ustanovení vyplývá, že pokud k určitému jednání dá souhlas ten, jehož zájmy jsou činem ohroženy, nemůže se jednat o protiprávní čin. Ovšem i tato okolnost má své hranice. Souhlas s jednáním musí poškozený vyslovit předem nebo alespoň současně s jednáním. Souhlas musí být dobrovolný, určitý, vážný a srozumitelný. Podmínkou je rovněž to, že osoba, která dává souhlas, musí být schopna učinit závazný projev vůle v tomto směru. Na druhé straně v žádném případě není možné udělit souhlas k ublížení na zdraví, s výjimkou svolení k lékařským zákrokům, které jsou v době činu v souladu s právním řádem a poznatky lékařské praxe a vědy.

Současný přestupkový zákon zavedl v § 27 tzv. přípustné riziko, které přichází v úvahu tam, kde je nutno činit důležitá a zásadní rozhodnutí (obory lékařství, nové technologie, ochrana životního prostředí, atd.). Dovolené riziko je okolnost vylučující protiprávnost a je založeno na ideje, že při uskutečňování určitých činností je nutno zájmy, jinak chráněné, vystavit určitému riziku za účelem všeobecně prospěšného výsledku. Průvodce novým přestupkovým zákonem zmiňuje, že podmínkami tohoto rizika jsou:

- Výkon společensky prospěšné činnosti v rámci povolání, postavení, funkce či předmětu činnosti.
- Jednání v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi.
- Nesmí dojít k ohrožení života či zdraví člověka, aniž by byl dán dotčenou osobou souhlas v souladu s jiným právním předpisem.
- Výsledku nelze dosáhnout jinak (subsidiarita) a společensky prospěšný výsledek musí odpovídat míře rizika.
- Provádění činnosti nesmí zřejmě odporovat požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přičít dobrým mravům.³⁷

---

³⁷ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 80 – 82.

Přes výše jmenované, musíme mít na mysli, že i v tomto případě platí, že pokud bylo možno dosáhnout společensky prospěšného výsledku jinak, nebude se jednat o přípustné riziko jako okolnost vylučující protiprávnost.

V neposlední řadě co se okolností vylučujících protiprávnost týká a zasluhuje naši pozornost, zaměříme pozornost na § 28 zákona dle kterého přešupek nespáchá ten, „*kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.*“³⁸ Oprávnění k použití zbraně je v příslušných právních normách řádně upraveno, stejně jako pojem zbraň. Pro kvalifikace určitého jednání, které by šlo podřadit pod uvedené ustanovení by bylo nutno pečlivě nastudovat speciální právní předpisy – např. zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, zákon č. 553/1991 sb., o obecní policii, zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR, zákon č. 124/1992 Sb., o vojenské policii, zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční stráži ČR a další. Použití zbraně občany nebo pracovníky soukromých bezpečnostních agentur lze posuzovat s ohledem na ustanovení o krajní nouzi nebo nutné obraně.³⁹

1.4 Zavinení – nedbalost, úmysl

V souvislosti s touto otázkou je třeba zprvu uvést, že přes změnu spočívající v konsolidaci označení deliktů jednání jednotlivých subjektů přestupkového práva, pod jednotný pojem přešupek, které nový přestupkový zákon přinesl, zůstala zachována odpovědnost z hlediska vztahu odpovědné osoby k porušené povinnosti na odpovědnost subjektivní a objektivní. V případě subjektivní odpovědnosti (odpovědnosti za zavinení) odpovídá fyzická osoba. Objektivní odpovědnost je u této osoby vyloučena. Tato se naopak uplatní výhradně u osoby právnické a osoby fyzické podnikající, které odpovídají za následek, bez ohledu na zavinení a nezáleží zde na tom, kdo, případně co povinnost porušilo, resp. způsobilo následek. Z nyní uvedeného tedy vyplývá, že zatímco před

---

³⁸ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich, v platném znění, § 28.

³⁹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 83.

účinností nového přestupkového zákona byla objektivní odpovědnost vyloučena, a v úvahu přicházela odpovědnost toliko za zaviněné jednání, takový stav dnes již neplatí. Zavinění považujeme u přestupků za pojmový znak. Dle Hendrycha se jím rozumí „*vnitřní psychický vztah pachatele k protiprávnímu jednání a jeho následku. Je vybudováno na složce vědění (intelektuální složka) a na složce vůle (volní složka zavinění)*“.⁴⁰ Rozlišujeme dvě formy zavinění – úmyslné a z nedbalosti. Bez zavinění není odpovědnosti. Zavinění je zpravidla podmínkou odpovědnosti např. za škodu i v právu občanském a jiných právních odvětvích – trestní právo nevyjímá. Zavinění ve správním právu tedy přichází v úvahu v souvislosti s přestupky, kde se vztahuje k tzv. subjektivní stránce protiprávního jednání.

Jednou z forem zavinění je tedy nedbalost, která je dvojího typu: pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit určité následky, ale spoléhal, že je nezpůsobí (vědomá nedbalost), anebo nevěděl, že je může způsobit, ač vzhledem k okolnostem a ke svým osobním poměrům to vědět měl a mohl (nevědomá nedbalost). Chybí tu jakákoli vůle způsobit určité následky. Nedbalost je v podstatě porušením náležité opatrnosti.

Druhou formou zavinění je úmysl, který se vztahuje na porušení nebo ohrožení chráněného zájmu. Podstatná je okolnost, aby se úmysl vztahoval na způsob v přestupkovém zákoně uvedený, tedy na všechna fakta, které lze podřadit znakům toho či onoho přestupku uvedeném v zákoně.⁴¹

K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon jinak. Pokud zvláštní zákon stanoví, bude možné za přestupek potrestat také organizátora, návodce a pomocníka.⁴² Tato možnost v předchozí právní úpravě zcela absentovala.

---

⁴⁰ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo*. Obecná část. 4. změněné a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, s. 137.

⁴¹ MADAR, Z. a kol. *Slovník českého práva*. I. a II. díl. Praha: Linde, 1995, s. 555, 1179.

⁴² Ministerstvo vnitra ČR. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>

1.4.1 Odpovědnost fyzické osoby

Ustanovení § 13 odst. 1 nového přestupkového zákona podává definici fyzické osoby jako pachatele přestupku takto: „*Fyzická osoba je pachatelem, jestliže svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný.*“⁴³

K odpovědnosti za přestupek se vyžaduje zavinění, jak je zmíněno v § 15 odst. 1 nového přestupkového zákona, přitom nemusí být vždy rozhodující, zda úmyslné či nedbalostní. Ve zmíněném ustanovení zákonodárce uvozuje: „*K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinění. Postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.*“⁴⁴ Zavinění se proto u fyzických osob zkoumá vždy. V této otázce můžeme říci, že nová úprava nedoznala změn.

Fyzická osoba může být odpovědná za přestupek za předpokladu naplnění těchto znaků: zavinění, dostatečný věk a přičetnost. První zmíněné podmínky musí být naplněny současně. Přičetnost závisí od okolností případů.

Pachatelem přestupku mohou být osoby tzv. sociálně vyspělé. Tato vyspělost je nazývána postupným vývojem. Ustanovení § 18 nového přestupkového zákona stanovuje hranici sociální vyspělosti dovršením patnáctého roku věku.

Přičetný pachatel je ten, který je schopen rozpoznat škodlivost svého činu pro společnost a ovládat své jednání. Dle § 19 není pachatel za přestupek odpovědný, pokud jednal v nepřičetnosti za předpokladu, že trpí duševní poruchou, je zbaven schopnosti rozpoznávací nebo ovládací důsledkem duševní poruchy, je zbaven schopnosti rozpoznat protiprávnost svého jednání a v době jednání tento trpěl duševní poruchou a ztrátou rozpoznávací nebo ovládací schopnosti.⁴⁵ Až teprve dovršením 18 let věku se v souladu s § 55 zákona stává mladistvým plně odpovědným za přestupek.⁴⁶

Nový přestupkový zákon zavedl rovněž institut nepřímého pachatele coby tzv. živého nástroje a „*v případech určených zákonem také trestnost účastenství fyzické osoby*

---

⁴³ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 13 odst. 1.

⁴⁴ Tamtéž, § 15 odst. 1.

⁴⁵ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 43 – 47.

na přestupku či jeho trestném pokusu (organizátorství, návod, pomoc). Odpovědným za přestupek se v určitých případech může stát i zákonný zástupce nebo opatrovník fyzické osoby.⁴⁷

1.4.2 Odpovědnost právnických osob a osob podnikajících

V tomto oddíle se zaměříme na odpovědnost právnických osob a podnikajících fyzických osob.

Odpovědnost právnické osoby za přestupek musí naplňovat tyto definiční znaky:

- Právní osobnost – způsobilost mít práva a povinnosti.
- Deliktní způsobilost – schopnost osoby být odpovědnou za přestupek, kterého se dopustily její orgány, zaměstnanci či zástupci.
- Vnitřní organizace – určení orgánů a vymezení jejich působnosti
- Majetková autonomie – jmění právnické osoby je oddělené od jmění jiných fyzických osob.⁴⁸

Podle ustanovení § 20 nového přestupkového zákona odpovědnost právnické osoby (PO) vzniká kumulativním splněním několika podmínek:

- „*Porušení právní povinnosti uložené PO.*
- *Povinnost poruší svým jednáním fyzická osoba, jejíž jednání je přičitatelné PO, tedy jedná se o některou z osob uvedených v § 20 odst. 2 zákona.*

---

⁴⁷ VILDOVÁ, I. a H. ERBSOVÁ. *Nové přestupkové zákony (aneb co nás čeká a nemine v okurkové sezóně)* [online]. [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-prestupkove-zakony-aneb-co-nas-ceka-a-nemine-v-okurkove-sezone-105644.html?mail>

⁴⁸ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 54.

- *K porušení právní povinnosti dojde při činnosti PO, v přímé souvislosti s její činností, ku prospěchu PO nebo v jejím zájmu.*⁴⁹

Přestupky páchané právnickou osobou jsou přestupky páchanými osobami fyzickými, jejichž jednání lze právnické osobě přičítat. I přes tuto konstrukci se však jedná o přímou odpovědnost právnických osob. Subjekty, jejichž jednání je právnické osobě přičitatelné, jsou vymezeny v § 20 odst. 2 nového přestupkového zákona následovně: statutární orgán nebo jeho člen, jiný orgán právnické osoby nebo jeho člen, zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení, fyzická osoba, která plní úkoly PO, fyzická osoba, kterou PO používá při své činnosti, nebo fyzická osoba, která za PO jednala, jestliže právnická osoba výsledku jednání využila. Tato úprava vychází z platného občanského zákoníku a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.

Pozitivum lze spatřovat v tom, že na rozdíl od zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, nový přestupkový zákon nevyklučuje odpovědnost České republiky a územních samosprávných celků při výkonu veřejné moci.⁵⁰ Tolik tedy k odpovědnosti právnických osob.

Fyzická osoba - podnikatel může přímo jednat za předpokladu, že je svéprávná. Přitom každý člověk je právní osobností a je tak schopen být nositelem práv a povinností dle § 15 odst. 1 NOZ. Touto osobností je od narození až do smrti (§ 23 NOZ). Dle § 30 NOZ se člověk stává svéprávným okamžikem zletilosti, tedy dovršením 18. roku života.

Odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek je shodně jako u právnické osoby závislá na zásadě objektivní odpovědnosti a přičitatelnosti. Neposuzuje se zde zavinění. Odpovědnost vzniká za splnění všech níže uvedených podmínek:

- *„Porušení právní povinnosti uložené podnikající fyzické osobě nebo fyzické osobě.*

---

⁴⁹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi. Praha: Leges, 2017, s. 55.

⁵⁰ STAŇKOVÁ, K. a M. HENGALOVÁ. *Komplexní kodifikace správního práva trestního?* Právní rádce, 2017, č. 5, s. 58.

- *Jednání podnikající fyzické osoby nebo jednání fyzické osoby, jejíž jednání je přiřitatelné podnikající fyzické osobě.*
- *K porušení povinnosti došlo při podnikání podnikající fyzické osoby, v přímé souvislosti s ním, ku prospěchu podnikající fyzické osoby nebo v jejím zájmu.*⁵¹

1.5 Zánik odpovědnosti za přestupek

Co je myšleno přestupkem, jsme si vyjasnili v předcházejícím textu. Pojmové vymezení přestupku je založeno na kombinaci materiálního a formálního vymezení. Přestupkem může být pouze nedovolený, protiprávní čin.

Okolnosti, které jsou důvodem zániku odpovědnosti za přestupek zpravidla nastávají dodatečně po spáchání přestupku. Těmito okolnostmi jsou dle § 29 nového přestupkového zákona uplynutí času, vyhlášení amnestie, zánik právnické osoby v případě, že nemá nástupce či smrt pachatele, neboť tím přestal existovat subjekt přestupku.⁵²

V daných případech tedy není nutné, aby účastník řízení – pachatel přestupku namítal promlčení. Důvody zániku je však nutno zkoumat u každé osoby samostatně. Vždyť *„zánik odpovědnosti za přestupek u jednoho ze spolupachatelů nemá vliv na odpovědnost dalších spolupachatelů, pokud u nich některá z eventualit vedoucích k zániku odpovědnosti rovněž nenastala.*“⁵³

---

⁵¹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 63.

⁵² ČERVENÝ, Z. a kol. *Přestupkové právo*. 17. vydání. Praha: Linde, 2011, s. 57.

⁵³ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 91.

1.5.1 Promlčení

Zánik vymahatelnosti určitého oprávnění představuje promlčení. Promlčením však právo nezaniká, ale pokud nebylo v zákonem stanovené době vykonáno (uplatněno), nemůže být přiznáno. Promlčení přichází v úvahu v případech, kdy nedošlo k zániku práva – prekluzi.

Promlčení je vázáno na uplynutí stanovené lhůty. Nový přestupkový zákon rozlišuje podle závažnosti přestupku dvě základní délky promlčecí doby. Pro určité typy přestupků však může zvláštní zákon stanovit odlišnou promlčení dobu. Obecně však délka činí dle § 30 nového přestupkového zákona:

- Tři roky, pokud se jedná o přešupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty s maximální možnou hranicí alespoň Kč 100 000,-
- Jeden rok u ostatních přestupků.⁵⁴

Jak vidíme, podstatnou je okolnost, že ve lhůtě do jednoho roku nebo do tří let (jde-li o přešupek jehož horní hranice pokuty převyšuje stanovenou mez), by mělo rozhodnutí nabýt právní moci. V minulosti se velmi často nepodařilo přešupky ve správním řízení projednat. Zákonodárce však uvedený problém vyřešil s účinností od 1. října 2015 zákonem č. 204/2015 Sb. Nový přestupkový zákon v této další podstatné změně pokračuje a v § 32 zavedl stanovení a přerušování promlčecí doby.

Institut zániku odpovědnosti za přešupek se pochopitelně odrazil taktéž v judikatuře soudů. Tak jak již v minulosti několikrát judikovat Nejvyšší správní soud, správní orgán musí k prekluzi přihlížet sám od sebe, tedy z úřední povinnosti, a není proto třeba, aby ji pachatel aktivně namítal.⁵⁵ „Do běhu prekluzivní lhůty se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.“⁵⁶

---

⁵⁴ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich, v platném znění, § 30.

⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 15. prosince 2005 sp. zn. 3 As 57/2004 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2004/0057_3As_0400039A_prevedeno.pdf

⁵⁶ KOLMAN, P. *Úvahy o veřejném právu*. Praha: Leges, 2014, s. 34.

Navíc například Ústavní soud ČR ve svém nálezu konstatoval, že „*institut zániku odpovědnosti za přestupek má, jakožto sankční nástroj státu, obdobu i v trestním zákoně, který, s přihlédnutím na vyšší společenskou nebezpečnost a závažnost jednání tam uvedených, stanoví podmínky, za kterých zaniká trestnost činu. K užití tohoto institutu v rámci státem zajištěného trestání jednání škodlivého pro společnost vedou objektivní okolnosti, kdy uplynutím jisté doby mizí negativní ovlivnění společenského vědomí a klesá nebezpečnost činu. K těmto důvodům zajisté podpůrně přistupují i důvody procesní, spočívající v obtížích důkazního řízení po uplynutí delší doby.*“⁵⁷

Stejně tak Ústavní soud ve svém nálezu zmínil, že k začlenění tohoto institutu v rámci státem zajištěného trestního jednání škodlivého pro společnost vedly a nadále vedou objektivní okolnosti, kdy uplynutím jisté doby mizí negativní ovlivnění společenského vědomí a zejména klesá společenská nebezpečnost činu.⁵⁸

Na tomto místě si dále blíže všimneme vztahu přestupkového řízení k trestnímu. V praxi se však naštěstí často děje, že skutek jevící se coby trestný čin, bývá překvalifikován jako přestupek ještě před tím, než kauzu začne projednávat příslušný soud. Aby však šel tento přestupek projednat, musí být posouzeno, zda ve smyslu § 29 nového přestupkového zákona nedošlo k jeho promlčení. Z dikce ustanovení § 32 odst. 1 písm. a) námi zkoumaného zákona vyplývá, že stavění promlčecí doby je vázáno na dobu vedení trestního řízení.⁵⁹

Trestním řízením se podle § 12 odst. 10 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (Trestní řád) ve znění zákona č. 204/2017 Sb., rozumí řízení podle tohoto zákona. Je jím chápáno řízení v nejširším slova smyslu, který upravuje proces upravený trestním řádem.

Uvedené řízení začíná dle § 158 odst. 3 trestního řádu sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo pokud hrozí nebezpečí z prodlení sepsáním záznamu po provedení potřebných neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu předcházejí. Zahájení trestního řízení podle tohoto ustanovení sepsáním záznamu o zahájení úkonů

---

⁵⁷ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15. května 2001 sp. zn. IV. ÚS 672/2000 [online]. [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-672-2000>.

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 32 odst. 1 písm. a).

trestního řízení, stejně ani zahájení trestního stíhání podáním návrhu na potrestání soudu nemají účinky sdělení obvinění ve smyslu ustanovení § 12 odst. 11 trestního řádu. Takové účinky nastávají až doručením návrhu na potrestání obviněnému.⁶⁰

Řízení nekončí právní mocí meritorního rozhodnutí, ale byl-li obviněný uznán vinným, zahrnuje rovněž další řízení (řízení vykonávací, o dovolání, o stížnosti pro porušení zákona, atd.). V případě, že „bylo vydáno rozhodnutí např. o zproštění obžaloby nebo zastavení řízení, končí trestní řízení právní mocí tohoto rozhodnutí.“⁶¹

Z uvedených důvodů, pokud trestní soud zjistí, že skutek není trestným činem, ale lze ho předat příslušnému správnímu orgánu k šetření jako přestupek, tak musí navíc zkoumat, zda ho lze jako přestupek v dané době projednat, tedy zda nedošlo k jeho promlčení. Důležitým je prozkoumat, od jakého momentu se zastavil běh prekluzivní lhůty, tedy přesně zjistit moment sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení policejním orgánem dle § 158 odst. 3 trestního řádu.

Nejedná se tedy o moment zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu nebo podle § 314b odst. 1 trestního řádu. Můžeme uzavřít, že momentem sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení se zastavuje běh prekluzivní lhůty.⁶²

Za důležitou v tomto směru je rovněž citace z nálezu ÚS: „Jestliže tedy lze považovat za ústavně akceptovatelnou úpravu zániku trestnosti činů uplynutím určité doby, která činí u nevyjmenovaných činů tři roky, tím spíše je ústavně akceptovatelná roční lhůta pro zánik odpovědnosti za přestupek, jako jednání nedosahující v objektivním pohledu valné závažnosti. To, že nebude pachatel přestupku potrestán orgánem státu, neznamena ani schvalování jeho jednání, ani nic nemění na právu stěžovatele, domnívá-li se, že uvedeným jednáním bylo zasazeno do sféry jeho osobnostních práv, domáhat se přiměřené satisfakce v rámci civilního řízení.“⁶³

---

⁶⁰ ENGELMANN, J. *Trestní řád, zákon č. 141/1961 s komentářem*. Český Těšín: Poradce, 2018/ 5 – 6., s. 216.

⁶¹ KOLMAN, P. *Úvahy o veřejném právu*. Praha: Leges, 2014, s. 35.

⁶² Tamtéž.

⁶³ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15. května 2001 sp. zn. IV. ÚS 672/2000 [online]. [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-672-2000>.

1.5.2 Zánik právnické osoby a smrt fyzické osoby

Z logiky věci vyplývá, že jak zánik právnické osoby bez nástupce, tak smrt fyzické osoby je jasným vyústěním zániku odpovědnosti za přestupek. „Právním nástupnictvím tedy rozumíme přeměny právnických osob nebo obdobné změny, kdy dochází k dispozici se subjektem, tzn. s právnickou osobou.“⁶⁴

Za pozornost však stojí skutečnost, že odpovědnost za přestupek u podnikající fyzické osoby zaniká jen tehdy, pokud tato nemá právního nástupce dle § 34 odst. 1 nového přestupkového zákona.

1.5.3 Vyhlášení amnestie

Amnestie je rozhodnutí, jímž prezident republiky udílí milost ve věcech přestupkového práva. Odpovědnost za přestupek zaniká dnem vyhlášení amnestie ve Sbírce zákonů.

V souladu s ustanovením § 104 odst. 2 nového přestupkového zákona může prezident republiky nařídit, aby se řízení o přestupku nezahajovalo nebo, bylo-li zahájeno, aby se v něm nepokračovalo, odpustit nebo zmírnit uložený správní trest nebo jeho zbytek nebo nařídit vyřazení přestupku z evidence přestupků.⁶⁵ Amnestie se vztahuje na přestupky spáchané přede dnem vyhlášením amnestie. Neuděluje se za činy spáchané po jejím vyhlášení.

---

⁶⁴ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 97.

⁶⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 104 odst. 2

2. PŘESTUPKOVÉ ŘÍZENÍ A JEHO CHARAKTERISTIKA

Řízení o přestupcích je zvláštním druhem správního řízení. Přestupkové řízení řadíme do správních činností, kterým správní orgány zasahují do právních poměrů fyzických osob. Tento zásah je v mezích zákona – při řádném výkonu veřejné správy, veřejného pořádku, občanského soužití či majetku atd. Přestupkové řízení je institutem velmi rozšířeným a hojně využívaným. Gerloch zmiňuje, že „*deliktem v obecném právním smyslu rozumíme protiprávní jednání spočívající v projevu vůle, kterým je porušena nebo není dodržena právní povinnost.*“⁶⁶ Charakteristickým následkem deliktu veřejnoprávní povahy je vznik odpovědnostního vztahu delikventa vůči státu, jehož obsahem je právo a povinnost státu k postihu delikventa.⁶⁷

Jak uvádí učebnice správního práva, „*přestupkové řízení je zvláštním správním řízením, jehož účelem je, aby správní orgán objektivně a bez zbytečných průtahů zjistil, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal, za jakých okolností a jakou sankci je třeba uložit pachateli přestupku.*“⁶⁸ Činnost správního orgánu v přestupkovém řízení je součástí realizace veřejné správy. Jak opět uvádí kolektiv autorů: „*Poskytuje mocenskou ochranu řádnému, plynulému a nerušenému fungování veřejné správy. Rozhodování o správních deliktech operativně navazuje na jiné činnosti správních orgánů (zejména na výkon správního dozoru) a naopak poznatky z této rozhodovací činnosti mohou být využity při preventivním působení veřejné správy (např. pro zlepšení informovanosti veřejnosti o právních povinnostech, pro vhodnější organizaci činnosti správních orgánů, pro iniciaci změn právní úpravy, pro plánování budoucích úkolů veřejné správy apod.*“⁶⁹

Přestupky se projednávají a sankce se ukládají ve správním řízení. Procesní část nového přestupkového zákona navazuje na systematiku úpravy správního řízení ve správním řádu. Jedná se zde totiž o vzájemný vztah správního řádu a nového přestupkového zákona

---

⁶⁶ GERLOCH, A. *Teorie práva*. Dobrá Voda: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2000, s. 103.

⁶⁷ Tamtéž, s. 114 -120.

⁶⁸ ČERNÝ, J. a kol. *Přestupkové řízení. Příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. Praha: Linde. 2011. s. 28-35.

⁶⁹ Tamtéž. s. 28-35.

jako předpisu obecného a speciálního. Musíme proto vzít v úvahu správní řád a nový přestupkový zákon za podmínky, že je nutno vzít v úvahu subsidiaritu správního řádu k novému přestupkovému zákonu. Z uvedeného vyplývá, že pokud není institut upraven v novém přestupkovém zákoně, použijí se ustanovení správního řádu. Vedle těchto zákonů mohou být některé procesní instituty upraveny také ve speciálních zákonech, které upravují skutkové podstaty přestupků.⁷⁰

Vzhledem ke specifčnosti uvedené oblasti se celá třetí část nového přestupkového zákona věnuje řízení o přestupcích. Dalším pramenem přestupkového práva procesního je subsidiárně správní řád.

Tato kapitola se ve svých podkapitolách bude dále zcela věnovat subjektům přestupkového řízení, a to jednotlivým správním orgánům a dalším účastníkům řízení. Subjekty přestupkového – správního – řízení jsou správní orgány, které ve správním řízení rozhodují a účastníci řízení, jakož ti, kterých se správní rozhodnutí bude týkat.

2.1 Správní orgány

Ve správním řízení může být věc rozhodnuta pouze správním orgánem, který je na základě zákona k rozhodnutí věci příslušný. Rozlišujeme příslušnost:

- Věcnou – ta určuje kompetentnost správního orgánu pro rozhodování věci. Ta se týká jednotlivých úseků státní správy, který správní orgán bude v dané věci v prvním stupni rozhodovat (§ 60 nového přestupkového zákona, § 10 správního řádu).
- Místní – určuje, kde se bude věc projednávat (např. místem činnosti, místem porušení pravidel, apod. (v souladu s § 62 nového přestupkového zákona a § 11 správního řádu).

---

⁷⁰ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 136.

- Funkční – určujeme v souladu s § 61 přestupkového zákona a § 134 správního řádu tak, že se jedná se o konkrétní orgán, který bude řízení konat (např. určitý odbor krajského úřadu podle organizačního řádu, komise, apod.).⁷¹

V souladu s § 60 odst. 1 nového přestupkového zákona projednávají přestupky a rozhodují o nich zpravidla obecní úřady s rozšířenou působností, resp. úřady městských částí a městských obvodů, ovšem, pokud jiný zákon nestanoví jinak.

Je zřejmé, že přestupky tedy neřeší pouze obecní úřady, ale k řešení přestupků jsou dle závažnosti příslušné například orgány Policie České republiky (úsek zbraní a střeliva apod.). Zvláštní zákony pak stanoví, které jiné správní orgány jsou oprávněny projednávat přestupky. Jsou to dále například finanční úřady, celní správa, katastrální úřady, okresní veterinární správy, úřady práce apod.⁷²

K projednání přestupku je pak místně příslušný ten z věcně příslušných správních orgánů, v jehož obvodu byl přestupek spáchán. Ustanovení § 60 odst. 2 nového přestupkového zákona vychází z koncepce tzv. zbytkové věcné příslušnosti. Výkon přestupkové agendy je výkonem přenesené působnosti dle § 103 odst. 1 nového přestupkového zákona. „*Neurčí-li zvláštní zákon jinou příslušnost, pak je příslušným k projednání přestupku obecní úřad obce s rozšířenou působností, a u taxativně vyjmenovaných přestupků obecní úřad.*“⁷³

Místní příslušnost je stanovena:

- Zvláštním zákonem, který se použije přednostně.
- Pokud není zvláštní zákon, postupuje se podle nového přestupkového zákona, obecně je však místní příslušnost dána dle místa spáchání skutku.
- Pokud nejde určit místní příslušnost podle místa spáchání přestupku nebo pokud jde o přestupek spáchaný občanem ČR nebo osobou bez státní příslušnosti s pobytem v ČR v cizině, je místně příslušným k projednání správní orgán,

---

⁷¹ TOMANCOVÁ, J. a kol. *Správní právo*. Brno: Albert, 2009, s. 83.

⁷² ČERNÝ, J. a kol. *Přestupkové řízení*. Linde. Praha. 2004. s. 25.

⁷³ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 138.

v jehož obvodu má nebo naposledy měl pachatel trvalý pobyt, u podnikajících osob pak je místně příslušným ten správní orgán, v jehož obvodu má nebo měla tato osoba sídlo, vykonává nebo vykonávala svou činnost, má nebo měla nemovitý majetek.

- Pokud nelze určit příslušnost podle zmíněných kritérií či pokud je více příslušných správních orgánů, provede řízení ten, v jehož správním obvodu vyšel přestupek nejdříve najevo.⁷⁴

Na tomto místě stojí za pozornost skutečnost, že nový přestupkový zákon upustil od zvláštní úpravy přenesení místní příslušnosti tak jak bylo uvedeno v § 55 odst. 3 původního zákona o přestupcích. Uvedené je nově upraveno dle obecné úpravy podle § 131 odst. 5 správního řádu. Stejně tak jsou podstatné speciální důvody pro povinnou změnu místní příslušnosti dle § 63 nového přestupkového zákona. Těmito důvody jsou:

- Podezřelým je územně samosprávný celek, jehož orgán je příslušný k projednání přestupku, případně územní celek, který je odvolacím orgánem vůči správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku.
- Podezřelým je zastupitel územně samosprávného celku, jehož orgán je příslušný k projednání tohoto přestupku, příp. je zastupitelem územně samosprávného celku, který je odvolacím orgánem vůči správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku.⁷⁵

Nyní se správnímu orgánu nabízí tyto druhy správních trestů:

- Napomenutí (§ 45).
- Pokutu (§ 46).
- Zákaz činnosti (§47).
- Propadnutí věci nebo jiné náhradní hodnoty (§ 48 a § 49).
- Zveřejnění rozhodnutí o přestupku (§ 50).

---

⁷⁴ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 144 – 145.

⁷⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 63.

2.2 Účastníci řízení

V předcházejícím textu jsme zmínili, že subjektem veřejnoprávního vztahu je správní orgán. Ten je totiž subjektem každého procesního vztahu a není účastníkem jediným, neboť jak jsme zmínili, procesní vztahy jsou veřejnoprávní. Z toho důvodu je vždy alespoň jeden ze subjektů nositel veřejné moci. Ten je druhému subjektu nadřazen, vede řízení a daný vztah vykonává. V přestupkovém řízení vystupuje (typicky) poškozený a pachatel přestupku (obviněný).⁷⁶

V přestupkovém řízení tedy vystupují účastníci řízení, jak je specifikováno dle § 68 zákona – obviněný, poškozený, vlastník věci.

2.2.1 Obviněný

V přestupkovém řízení přichází v úvahu jako jeho účastník nejdříve obviněný (pachatel) přestupku (§ 69 odst. 1 a odst. 2). Jedná se o osobu, která je ze spáchání přestupku obviněna. Obviněnou se osoba fyzická, právnická a fyzická osoba v roli podnikatele, která je ze spáchání přestupku podezřelá, stává tím, že vůči němu správní orgán vykoná první (procesněprávní) úkon. I zde však platí, že v pochybnostech správní orgán rozhoduje ve prospěch obviněného.

S pojmem obviněný úzce souvisí i otázka jeho zastoupení v řízení. Zastoupení spočívá v tom, že právní úkony koná zástupce, ale účinky z toho vznikají zastoupenému. Zastoupeným i zástupcem může být fyzická i právnická osoba. Ve správním řízení se jedná především o zastoupení obviněného. Obviněný se může nechat zastupovat zvoleným zástupcem (obecným zmocněncem) nebo advokátem vedeným v seznamu

---

⁷⁶ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s.220

České advokátní komory.⁷⁷ Obecným zmocněncem může být ve správním řízení osoba plně svéprávná.⁷⁸

V případě více obviněných v dané kauze, lze využít tzv. společného zmocněnce dle § 35 správního řádu. „*V řízení může být zvoleno i několik společných zmocněnců nebo ustanoveno několik společných zástupců, z nichž každý bude jednat jen jménem určité skupiny účastníků.*“⁷⁹ Zástupce je vybaven plnou mocí, která jej opravňuje k zastupování buď v plném rozsahu nebo jenom určitému úkonu.

Zde si všimněme § 34 odst. 2 správního řádu, který zmiňuje: „*S výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak.*“⁸⁰ Nový přestupkový zákon však zde přinesl významnou změnu v doručování písemností zmocněnci účastníka řízení. Pokud se totiž nedaří doručovat zmocněnci, doručují se písemnosti přímo účastníkovi řízení. Zákonodárce tím reagoval na to, kdy docházelo ke zneužívání obecných zmocněnců k obstrukcím, a tím i průtahům v přestupkovém řízení pro jejich nedostupnost – např. zmocněnec byl ze zahraničí nebo dokonce fiktivní. Tím došlo k urychlení řízení. Doručování přímo účastníku řízení podle § 67 zákona o přestupcích nemá vliv na existenci zmocnění.⁸¹

Je však zřejmé, že ne všechny osoby mají plnou procesní způsobilost. V takovémto případě je nutné zastoupení buď zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, a to v rozsahu chybějící procesní způsobilosti. Pokud se jedná o obviněného, který nemá k procesní způsobilosti dostatečný věk, jsou jeho zákonným zástupcem většinou rodiče. Nemůže-li zákonný zástupce obviněného vykonávat svá práva a je nebezpečí z prodlení, lze obviněnému ustanovit opatrovníka.⁸²

---

⁷⁷ MADAR, Z. a kol. *Slovník českého práva*. II. díl. Praha: Linde, 1995, s. 1334 – 1335.

⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 23. února 2016 sp. zn. 8 As 6/2016 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0006_8As__1600034_20160307082731_prevedeno.pdf

⁷⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, § 35 odst. 3.

⁸⁰ Tamtéž, § 34 odst. 2.

⁸¹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 170 – 171.

⁸² ČERNÝ, J. a kol. *Přestupkové řízení*. Příručka pro praxi přestupkových orgánů, obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů. 12. vydání. Praha: Linde, 2011, s. 99 – 103.

2.2.2 Poškozený

Jako účastník řízení však může v řízení o přestupcích vystupovat i poškozený. „*Postavení účastníka má však pouze v té části řízení, kde se rozhoduje o náhradě škody (tato část řízení se nazývá řízením adhezním), a může proto podat odvolání také jen proti výrokům o náhradě škody.*“⁸³ Současný přestupkový zákon zpřesnil definici poškozeného tak, že se jedná o osobu, které byla přestupkem způsobena škoda nebo na jejíž úkor se obviněný bezdůvodně obohatil.⁸⁴ V přestupkovém řízení je charakteristické, že práva poškozeného nepřecházejí na právní nástupce.

2.2.3 Vlastník věci

Dalším účastníkem řízení je i vlastník věci, která má být zabráná a jeho procesní práva jsou dána v rozsahu, v jakém je rozhodováno o právním osudu jeho věci (např. věc přestupkem získaná).

Vedle zmíněných účastníků řízení jim dříve mohl být i navrhovatel, který podával návrh na zahájení řízení. Ten však dle nové právní úpravy ztratil postavení účastníka řízení. Navrhovatel má nyní postavení osoby na řízení zúčastněné coby osoby přímo postižené spácháním přestupku. „*Okruh účastníků je v přestupkovém řízení taxativně vymezen a jde o speciální úpravu, naplňující definici účastníků podle § 27 odst. 3 správního řádu –*

---

⁸³ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 222.

⁸⁴ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 173.

*účastníky řízení jsou ti, o nichž to stanoví zvláštní zákon, v tomto případě zákon o přestupcích.*⁸⁵

Pokud se přestupky neprojednávají na návrh, projednají se z úřední povinnosti. Podkladem pro ni může být oznámení mající charakter podnětu, poznatku z vlastní činnosti správního orgánu, apod.⁸⁶

2.3 Osoby na řízení zúčastněné

Nově je zaveden institut osoby přímo postižené spácháním přestupku, která je osobou zúčastněnou mající právo dle § 71 zákona na:

- Vyrozumění o zahájení řízení
- Navrhování důkazů a podávání jiných návrhů po celou dobu řízení
- Poskytnutí informací o řízení ke zpětvzetí souhlasu
- Vyjádření svého stanoviska v řízení
- Nahlížení do spisu
- Účastnit se ústního jednání a být přítomnem při všech úkonech
- Vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům
- Oznámení rozhodnutí.⁸⁷

Je zřejmé, že pojem osoby přímo postižené spácháním přestupku je širší než pojem poškozený. Zmíněný pojem totiž odpovídá definici poškozeného stejně jako v trestním řízení. Mezi další osoby na řízení zúčastněné zákon řadí zákonného zástupce a opatrovníka mladistvého. Dle § 855 až § 975 občanského zákoníku se většinou jedná o rodiče dítěte a pokud je jejich rodičovská odpovědnost omezena nebo jsou jí zbaveni, mohou nastupovat i jiné osoby – např. pěstoun. Orgánem sociálně právní ochrany dětí je pak obecní úřad obce s rozšířenou působností.

---

⁸⁵ Tamtéž, s. 173.

⁸⁶ KINDL, M. a kol. *Základy správního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009, s. 222.

⁸⁷ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 183.

Zákon stanoví i v případě těchto osob katalog práv dle § 72 odst. 1. Tato jsou stejná jako práva osoby přímo postižené spácháním přestupku. „*Navíc k nim přistupuje právo zvolit mladistvému zmocněnce a podat odvolání ve prospěch mladistvého proti rozhodnutí o přestupku nebo rozhodnutí o schválení narovnání, včetně návrhu na obnovu řízení a vydání nového rozhodnutí.*“⁸⁸

---

⁸⁸ Tamtéž, s. 184.

3. POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ

Dříve než se budeme věnovat vlastnímu řízení o přestupku, zaměříme v této kapitole pozornost na posloupnost jednotlivých úkonů od nabytí povědomí správního orgánu o spáchání přestupku až po činnost, kterou správní orgán vyvíjí před zahájením řízení. Hlava V. části třetí nového přestupkového zákona upravuje postup před zahájením řízení, a to tak, že ve velké míře přejímá obecnou právní úpravu správního řádu. Přijímání podnětů o jednotlivých přestupcích chápeme coby postup před zahájením řízení dle § 73 až 76 nového přestupkového zákona.

3.1 Postup před zahájením řízení

Rozhodujícím krokem v přestupkovém řízení je okolnost, že správní orgán pojme podezření ze spáchání přestupku. V této fázi ještě není možno operovat s pojmem obviněný, lze však pracovat s pojmem podezřelý.

O narušení zákona se může správní orgán dozvědět, tak jak již bylo naznačeno, na základě poznatků z vlastní činnosti, na základě běžného oznámení dle § 73 nového přestupkového zákona v širším smyslu dle § 74 téhož zákona, pokud se jedná o orgán policie. Uvedené oznámení je prověřeno za součinnosti jiných orgánů či osob (§ 75 zákona). Od uvedených může správní orgán požadovat vysvětlení dle § 137 správního řádu. V této fázi jsou mnohdy prováděny zajišťovací úkony. Na základě prověřování pak správní orgán věc:

- Odloží (§76).
- Předá orgánu činnému v trestním řízení nebo orgánu příslušnému skutek projednat (§ 64).
- Vyřeší příkazem na místě (§ 91).
- Vydá příkaz a tento nabude právní moci (§ 90).

Řešení věci je skončeno dříve, než je zahájeno správní řízení a u vyřešení příkazem na místě či při vydání příkazu, které nabude právní moci se z logiky věci jedná o způsoby, které znamenají pravomocné skončení případu. V ostatních případech dojde k zahájení řízení o přestupku prostřednictvím oznámením příkazu, které je prvním úkonem v řízení.⁸⁹

Řízení lze samozřejmě odložit. Konkrétní příklady jsou uvedeny v § 76 zákona. Odložit lze řízení za předpokladu, že oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku, dále kdy osoba podezřelá z přestupku zemřela, nedovršila patnáctý rok věku nebo požívá diplomatických výsad a imunit, podezřelý ze spáchání přestupku nebyl v době spáchání skutku pro nepříčetnost za přestupek odpovědný. Řízení lze odložit i z jiných důvodů. Například vede-li se o skutku trestní řízení, návrh na zahájení řízení byl podán opožděně, trestnost přestupku zanikla, stejně jako zanikla právnická či podnikající osoba, o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení, nebo o údajném přestupku bylo rozhodnuto jako o disciplinárním deliktu, apod.⁹⁰ Námí uvedený výčet však není úplný. O odložení věci se vydává usnesení (aniž je zahájeno řízení), což je další novinkou oproti původní úpravě.

Nová právní úprava je identická jako původní, pokud jde o přijímání oznámení a jeho prověřování. Podle § 73 nového přestupkového zákona příslušnému správnímu orgánu oznamují přestupky orgány policie a jiné správní orgány, pokud nejsou samy příslušné k jeho projednání.⁹¹ Vedle těchto orgánů jsou v předprocesním stádiu povinny poskytnout správnímu orgánu součinnost i fyzické a právnické osoby formou podání vysvětlení. Přestupkový zákon ustoupil „*od speciální úpravy podání vysvětlení, která byla ve vztahu ke správnímu řádu duplicitní, a uplatní se obecná úprava ve správním řádu.*“⁹²

---

⁸⁹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 186.

⁹⁰ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 76.

⁹¹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 187.

⁹² Tamtéž, s. 188.

Jednotlivé instituty přestupkového řízení budou blíže představeny až v následující kapitole.

3.2 Podání vysvětlení orgánu policie

Institut podání vysvětlení orgánu policie či obecní policie se uplatňuje před zahájením vlastního přestupkového řízení, ale je ho možné uplatit i po jeho zahájení. Podezřelý však má právo toto vysvětlení odmítnout z důvodu případného přivození si trestního stíhání nebo postihu za tento přestupek. Tento princip nazýváme *nemo tenetur se ipsum accusare*, který vyjadřuje možnost aktivně nepřispívat k vlastnímu obvinění.⁹³

Pokud podezřelý podá vysvětlení, tak je uvedené zachyceno úředním záznamem o podaném vysvětlení. Tento úřední záznam však nelze pokládat za důkazní prostředek. Nejvyšší správní soud se však vyjádřil, že k dokazování průběhu skutečností popsanych v tomto podaném vysvětlení slouží svědecký výslech policisty, který tento záznam vyhotovil.⁹⁴ Strážník obecní policie pak nevyhotovuje úřední záznam, ale tzv. zápis o podání vysvětlení. Všechny ostatní úkony jsou obdobné jako u státní policie.

Za předpokladu, že by se podezřelý nedostavil k tomuto úkonu bez dostatečné omluvy, může být tento dle zákonných důvodů předveden. Podezřelému nepřísluší náhrada nutných výdajů a ušlé mzdy za dobu potřebnou k podání vysvětlení.

Na základě § 74 nového přestupkového zákona je orgán policie u taxativně vymezených přestupků povinen provést další šetření a úkony, dříve než přestupek oznámí správnímu orgánu. Je to v případech, které nasvědčují tomu, že byl spáchán přestupek proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití, v jehož důsledku došlo k ublížení na zdraví z nedbalosti, proti majetku, proti pořádku ve státní správě, proti pořádku v územní

---

⁹³ VANDUCHOVÁ, M. a J. HOŘÁK. *Na křižovatkách práva*. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 353.

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 22. ledna 2009 sp. zn. 1 As 96/2008 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0096_1As__0800115A_prevedeno.pdf

samosprávě, podle zákona o silničním provozu, proti pořádku ve státní správě v působnosti Policie České republiky nebo Vojenské policie, na úseku požární ochrany, nebo o němž to stanoví jiný zákon.⁹⁵

Policie má i vlastní kompetence a zejména oznámený skutek vyhodnocuje, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Policie do třiceti dnů vyrozumí oznamovatele o provedených opatřeních. Orgán policie dle § 74 odst. 3 nového zákona o přestupcích: *„Věc předá příslušnému orgánu, jde-li o jednání, které má znaky přestupku, nebo nasvědčují-li zjištěné skutečnosti, že jde o trestný čin, nebo věc odloží, není-li dáno podezření z přestupku nebo nelze-li přestupek projednat, anebo nezjistí-li do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba; pomínou-li důvody odložení, věc oznámí, není-li na místě věc vyřídit jinak.“*⁹⁶

3.3 Podání vysvětlení správnímu orgánu

Pokud je správnímu orgánu doručeno oznámení o přestupku či se o něm dozví z vlastních šetření (zjištění), tak může k jeho prověření požadovat po podezřelém nezbytná vysvětlení. Toto vysvětlení však může požadovat v určitém rozsahu pouze za předpokladu, pokud požadované skutečnosti nezjistí jiným úředním postupem. Podezřelý má povinnost toto vysvětlení podat. Bez důvodného odepření lze podezřelému uložit pokutu až do výše 5 000 Kč, a to i opakovaně. O vysvětlení se sepíše záznam, který opětovně však nelze použít jako prostředek důkazní.⁹⁷

Zde správní orgán použije příslušná ustanovení správního řádu. Při podání vysvětlení se pak postupuje dle § 59 správního řádu a při předvedení dle § 60 téhož zákona.

---

⁹⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 74 odst. 1.

⁹⁶ Tamtéž, § 74 odst. 3.

⁹⁷ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, § 137.

4. ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU V I. STUPNI

Hlava VI. části třetí nového zákona o přestupcích mimo jiné upravuje samotný postup v řízení, a to od jeho zahájení až do jeho konce. Řízení o přestupcích je zvláštním druhem správního řízení. Správní řízení bychom mohli rozdělit do několika etap, a to na zahájení řízení, opatřování podkladů pro rozhodnutí, vydání rozhodnutí (zpravidla písemně) a oznámení. Každé řízení může v první instanci skončit jednak vydáním rozhodnutí, kterým se zakládají, mění či ruší práva nebo ukládají, ruší či mění povinnosti, jednak zastavením řízení.⁹⁸

4.1 Zahájení řízení

Podle § 78 odst. 1 nového přestupkového zákona se přestupky projednávají zásadně z úřední povinnosti (zásada oficiality). Pokud se jedná o tento úkon, oproti původní úpravě přinesl současný zákon významnou změnu v souvislosti se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku.

Řízení je zahájeno buď oznámením o zahájení řízení na základě jeho doručení nebo ústním prohlášením. Zde se nejedná o nový postup, kdy se zahájení řízení obvykle činilo v okamžiku, kdy byl podezřelý přítomen u správního orgánu v rámci podání vysvětlení v předprocesním stádiu. Na základě tohoto podání vysvětlení a daných okolností, mohlo být zahájení řízení oznámeno ústním vyhlášením.

„Nově však je správní orgán povinen vydat účastníkovi, je-li řízení zahájeno ústním vyhlášením, na požádání potvrzení.“⁹⁹ Toto potvrzení vykazuje stejné znaky jako

---

⁹⁸ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde, 2006, s. 197.

⁹⁹ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 203.

oznámení o zahájení řízení. Pokud by se zmíněné oznámení nepodařilo obviněnému doručit, doručuje se dle § 32 odst. 2 správního řádu vyhláškou.

Dle ustanovení § 46 odst. 1, druhé věty správního řádu musí oznámení o zahájení řízení obsahovat: „*Označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.*“¹⁰⁰ Stejně tak zde musí být uvedeny náležitosti podle nového přestupkového zákona, a to popis skutku a předpokládanou právní kvalifikaci. Vymezení předmětu zahajovaného správního řízení má zásadní význam vymezení práv a povinností, o kterých bude v řízení rozhodováno. V případě, že by byl zjištěn další skutek, je nutno o něm zahájit nové řízení. Při pouhé změně kvalifikace stačí o této změně obviněného informovat.

Novinkou je, že současná právní úprava stanoví okamžik, kdy je např. zahájeno společné řízení. Tímto okamžikem je doručení oznámení o zahájení řízení všem podezřelým. Při společném řízení se postupuje dle § 140 správního řádu. „*Správní orgán může ze společného řízení jednotlivý skutek usnesením vyloučit a vést o něm samostatné řízení.*“¹⁰¹

Stejně jako v minulosti se však aplikuje právní úprava, která dle § 46 odst. 3 správního řádu umožňuje spolu s oznámením o zahájení řízení z moci úřední spojit další úkon. V praxi se většinou jedná o předvolání k ústnímu jednání.

4.1.1 Ústní jednání

Ustanovení § 80 nového přestupkového zákona se věnuje ústnímu jednání, které je nutno nařizovat v každém řízení o přestupku. Uvedené ustanovení je zvláštní úpravou k § 49 správního řádu. Tento způsob jednání je fakultativní a správní orgán jej nařídí ze své vlastní vůle nebo v tom případě, pokud o ústní jednání požádá obviněný a je to nezbytné

---

¹⁰⁰ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, § 46 odst. 1 věta druhá.

¹⁰¹ Ministerstvo vnitra ČR. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-řízení-o-nich-ucinný-od-1-7-2017.aspx>

k uplatnění jeho práv. Za předpokladu, že obviněný je mladistvý, je ústní jednání obligatorní.

Odborníci si však kladou otázku, zda je takováto úprava v souladu s právem na spravedlivý proces (zejména s právem na spravedlivé řízení). Jak se někteří zmiňují: „*S ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva je to minimálně sporné a konečnou odpověď na tuto otázku může dát pouze Ústavní soud, resp. případně posléze právě Evropský soud pro lidská práva.*“¹⁰²

Můžeme shrnout, že v podstatě nový přestupkový zákon vymezuje následující procesní situace, kdy je nutno ústní jednání nařídit:

- Z moci úřední – pokud je to nezbytné pro zjištění stavu věci a pokud je obviněným mladistvý.
- Na požádání – v první řadě obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, jinak správní orgán vydá usnesení o zamítnutí návrhu na nařízení ústního jednání, které se oznamuje jen obviněnému. V druhém případě pak na požádání poškozeného – jeli to třeba k rozhodnutí o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení, jinak správní orgán vydá usnesení o zamítnutí návrhu, které se oznamuje pouze poškozenému.

Bez přítomnosti obviněného lze provést ústní jednání za předpokladu, že byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo se obviněný na jednání nedostaví bez dostatečné omluvy či důvodu.¹⁰³

---

¹⁰² STAŇKOVÁ, K. a M. HENGALOVÁ. *Komplexní kodifikace správního práva trestního?* Právní rádce, 2017, č. 5, s. 61.

¹⁰³ Ministerstvo vnitra ČR. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>

4.2 Zahájení řízení se souhlasem osoby na řízení zúčastněné

Jak jsme se již zmiňovali, osoba přímo postižená spácháním přestupku není v současné době v pozici navrhovatele přestupku jako účastníka řízení, ale je osobou na řízení zúčastněnou. Tato osoba musí udělit souhlas k zahájení řízení nebo k jeho pokračování. Vedle těchto osob může být osobou vystupující v řízení i zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného a orgán sociálně-právní ochrany dětí.¹⁰⁴ Správní orgán může zahájit řízení nebo v něm pokračovat se souhlasem těchto osob a stanoví jim k tomu lhůtu, která nesmí být kratší než 30 dnů. Tato lhůta je koncipována jako propadná. Pokud není souhlas ve stanovené lhůtě udělen, je zahájení nebo pokračování v přestupkovém řízení vyloučeno.

Souhlas však není vyžadován za předpokladu, že byla spácháním přestupku postižena osoba mladší 18 let nebo pokud byl přestupek důvodem vykázání ze společného obydlí.

Pokud je osob postižených spácháním přestupku více, stačí, aby souhlas vyslovila alespoň jedna z nich. Velmi důležitou skutečností je to, že souhlas není možno dát opakovaně, je-li jednou vzat zpět.

Na základě výše uvedeného lze slovy odborníků uzavřít:

- *„Pokud řízení není zahájeno a osoba přímo postižená spácháním přestupku nedá souhlas s jeho zahájením nebo jej dá, ale následně jej vezme zpět, správní orgán věc odloží dle § 76 odst. 7 zákona, v opačném případě zahájí řízení.*
- *Pokud je zahájeno řízení a osoba přímo postižená spácháním přestupku nedá souhlas s jeho pokračováním nebo jej dá, ale následně jej vezme zpět, správní orgán řízení zastaví dle § 86 odst. 1 písm. n) zákona, v opačném případě v řízení pokračuje.*
- *Je-li souhlas vzat zpět po podání odvolání, a věc doposud nebyla předána odvolacímu orgánu, správní orgán prvního stupně řízení zastaví podle § 97 odst.*

---

¹⁰⁴ STAŇKOVÁ, K. a M. HENGALOVÁ. *Komplexní kodifikace správního práva trestního?* Právní rádce, 2017, č. 5, s. 61.

3 zákona. Je-li věc u odvolacího orgánu, tento řízení zastaví podle § 90 odst. 4 správního řádu.“¹⁰⁵

4.3 **Dokazování**

V novém přestupkovém zákoně je zakotven nový důkazní prostředek, a to výslech obviněného, jak jej uvozuje § 82 odst. 1 zákona. V rámci dokazování je vycházeno z právní úpravy ve správním řádu.

Výslech obviněného se uskutečňuje v nutných případech z důvodu objasnění skutkového stavu. Tento výslech oproti výslechu svědka má určitá specifika. Obviněný má totiž na rozdíl od svědka právo nevypovídat. Pokud obviněný vypovídá, není povinen vypovídat pravdivě. „*Shodně se u obviněného a svědka uplatní zákaz výslechu.*“¹⁰⁶

Správní orgán však musí obviněného před započítím výpovědi poučit o jeho právech. V ostatním se výslechy svědka a obviněného neliší. Vedení výslechu není předepsáno ani správním řádem ani zvláštním zákonem.

4.4 **Řízení navazující na kontrolu**

Další novinkou obsaženou v novém přestupkovém zákoně je § 81, který specificky upravuje řízení navazující na kontrolu podle kontrolního řádu. Obviněný je tak seznámen s kontrolním protokolem kontrolující osobou a může proti němu vznášet námitky dle § 14 odst. 3 kontrolního řádu ve lhůtě sedmi dnů, nebo je tento postoupen jeho nadřízenému. Ten o nich rozhodne do třiceti dnů ode dne jejich doručení. Lhůtu lze prodloužit o dalších 30 dnů.

---

¹⁰⁵ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 204 – 205.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 215.

Pokud je návazné správní řízení o kontrole zahájeno dříve, než je o námitkách rozhodnuto – tak jsou tyto postoupeny k rozhodnutí správnímu orgánu, který vede řízení.

Kontrolní protokol může být jediným podkladem pro rozhodnutí. Díky této situaci zákonodárce novelizoval ustanovení § 51 správního řádu s tím, že „*v řízení navazujícím na výkon kontroly, ve kterém je účastníkem řízení kontrolovaná osoba, není třeba provádět protokolem o kontrole, který je podkladem rozhodnutí o přestupku, dokazování.*“¹⁰⁷ Obviněný se však má právo ke sdělenému obvinění vyjádřit.

4.5 Zajišťovací prostředky

Ustanovení § 58 až § 63 a § 147 správního řádu vyjmenovává obecné zajišťovací prostředky. Nový přestupkový zákon však pamatoval i na prostředky sledující vedle zjištění průběhu řízení rovněž zajištění vymáhané povinnosti (obvykle pokuty), která může být konečným rozhodnutím uložena. Konkrétně se jedná o záruku za splnění povinnosti a zákaz zrušení, zániku nebo přeměny právnické osoby.

4.5.1 Záruka za splnění povinnosti

Záruku za splnění povinnosti může správní orgán uložit obviněnému tehdy, pokud má důvodné podezření, že se obviněný bude vyhýbat potrestání za přestupek nebo výkonu správního trestu nebo bude mařit či ztěžovat řízení o přestupku, výkon správního trestu nebo náhradu škody anebo vydání bezdůvodného obohacení poškozenému.¹⁰⁸ Záruku se splnění povinnosti lze uložit nejen obviněnému, ale také podezřelému. Podezřelému tuto může uložit také orgán policie či obecní policie dle správního řádu.

---

¹⁰⁷ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi. Praha: Leges, 2017, s. 213.

¹⁰⁸ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 83 odst. 1.

Při tomto zajišťovacím prostředku zákonodárce hovoří o „důvodném podezření“. To může vzniknout na základě faktického chování podezřelého, který svým chováním na základě objektivních skutečností toto podezření způsobí.

Záruka za splnění povinnosti může mít podobu peněžitou (uložena cestou příkazu na místě, příkazem nebo rozhodnutím), ale také nepeněžitou (uloženou pouze rozhodnutím).

Rozhodnutí je procesní povahy, jemuž nepředchází vedení řízení. Odvolání proti rozhodnutí dle § 147 odst. 2 a § 74 odst. 1 správního řádu nemá odkladný účinek a je tedy předběžně vykonatelné.

4.5.2 Zákaz zrušení, zániku a přeměny právnické osoby

Tento zajišťovací prostředek je specifický, neboť slouží k zajištění existence samotného obviněného. Z praxe byly totiž známy případy, kdy byl zánik a zrušení právnické osoby cílený a vědomý z důvodu toho, aby se tato vyhnula odpovědnosti za přestupek. Zákonodárce v § 84 odst. 1 nového přestupkového zákona přímo uvozuje: *„Správní orgán zakáže zrušení, zánik nebo přeměnu obviněné právnické osoby, pokud má důvodné podezření, že by se právnická osoba mohla svým zánikem vyhnout potrestání za přestupek nebo výkonu správního trestu nebo že by mohla zmařit uspokojení nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení, není-li takový postup zjevně nepřiměřený vzhledem k povaze a závažnosti přestupku, ze kterého je obviněna. Byla-li právnická osoba založena nebo zřízena na dobu určitou nebo k dosažení určitého účelu a po zahájení řízení o přestupku uplynula doba, na niž byla založena nebo zřízena, nebo se naplnil účel, pro který byla založena nebo zřízena, hledí se na ni od tohoto okamžiku do pravomocného ukončení řízení, jako by byla založena nebo zřízena na dobu neurčitou.“*¹⁰⁹

---

¹⁰⁹ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 84 odst. 1.

Z citace zákona a jeho případných dopadů je zřejmé, že tento prostředek lze využít zcela výjimečně. Oproti již představené záruce za splnění povinnosti musí být s právnickou osobou zahájeno řízení o přestupku, kdy zákaz může být uložen pouze obviněnému formou rozhodnutí, a to orgánem vedoucím řízení.

Na tomto místě musíme zdůraznit, že rozhodnutí o zákazech zrušení právnické osoby musí být vydána bezodkladně poté, kdy nastanou předpoklady pro jejich vydání a stejně tak rychle musí být oznámena rejstříkovému soudu.¹¹⁰

4.6 Rozhodnutí

Nový přestupkový zákon obsahuje v hlavě sedmé pouze dílčí úpravu rozhodnutí, jinak se opět uplatňuje obecná úprava stanovená správním řádem dle § 67 až § 69. Na základě vyhodnocení důkazů rozhodne správní orgán o ukončení řízení v prvním stupni tak, že řízení zastaví, rozhodne ve věci o přestupku, pokud byl obviněný uznán vinným nebo jej může skončit novým institutem dle § 87 přestupkového zákona – tzv. odklonem (tj. projednáním přestupku bez vyslovení viny).

Vlastní rozhodnutí chápeme jako správní akt. Rozhodnutí musí vycházet ze stavu věci a dle § 50 správního řádu musí mít správní orgán k dispozici podklady pro vydání rozhodnutí.¹¹¹

Obecná definice říká, že rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách (§ 67 odst. 1 správního řádu). Do nabytí právní moci rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným, platí zásada presumpce nevinu. Rozhodnutí o vině je meritorním rozhodnutím ve smyslu předešlého odkazu na správní

---

¹¹⁰ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 220 – 221.

¹¹¹ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 90.

řád. Nicméně jeho náležitosti jsou navíc upraveny dle § 93 nového přestupkového zákona.¹¹²

Rozhodnutí musí obsahovat předepsané náležitosti – výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků o možnosti podat odvolání. Mimo to správní řád stanoví obsah a formu rozhodnutí.

4.6.1 Výroková část

Ustanovení § 93 odst. 1 nového přestupkového zákona vymezuje speciální úpravu náležitostí výroku rozhodnutí o přestupku. Pokud je obviněný uznán vinným, pak se zde mimo náležitosti dle obecné úpravy uvedené v § 68 odst. 2 správního řádu uvádí: popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání a jeho právní kvalifikace, forma zavinění u obviněného, který je fyzickou osobou, druh a výměra správního trestu, popřípadě výrok o podmíněném upuštění od uložení správního trestu, o upuštění od uložení správního trestu nebo o mimořádném snížení výměry pokuty, výrok o započtení doby, po kterou obviněný na základě úředního opatření učiněného v souvislosti s projednávaným přestupkem již nesměl činnost vykonávat, do doby zákazu činnosti, výrok o uložení ochranného opatření, o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a výrok o náhradě nákladů řízení.¹¹³

„Zákon v návaznosti na úpravu narovnání stanoví rovněž náležitost výrokové části rozhodnutí, jíž je schválena dohoda o narovnání (§ 93 odst. 3 zákona).“¹¹⁴

---

¹¹² Ministerstvo vnitra ČR. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>

¹¹³ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, § 93 odst. 1

¹¹⁴ MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. *Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi*. Praha: Leges, 2017, s. 245.

4.6.2 Odůvodnění

Odůvodnění patří mezi důležité části rozhodnutí, neboť slouží účastníkům řízení k tomu, aby mohli dostatečně posoudit skutečnost, zda se správní orgán vypořádal se všemi jejich předkládanými důkazy, návrhy, vyjádřeními, a neposlední řadě pak i tomu, aby bylo zřejmé, co všechno vedlo správní orgán k učinění závěru o věci. Na základě tohoto se pak mohou účastníci řízení rozhodnout, zda využijí zákonné opravné prostředky. Odůvodnění je dle § 68 odst. 1 správního řádu obligatorní náležitostí správního rozhodnutí. Dle § 68 odst. 4 odůvodnění není třeba za předpokladu, že správní orgán prvního stupně všem účastníkům řízení vyhoví. Zde se však nabízí otázka, zda k takovému případu vůbec může v praxi přestupkových řízení dojít.

Hendrych zmiňuje, že v prvostupňovém řízení musí odůvodnění rozhodnutí bezpodmínečně obsahovat: „*Vymezení předmětu řízení (např. správní orgán obdržel žádost ve věci), vymezení dokladů, písemností, které byly v řízení (např. k žádosti) doloženy, vymezení konkrétních důvodů, které vedly správní orgán k rozhodnutí (odůvodňující výrok rozhodnutí), uvedení konkrétních podkladů, ze kterých správní orgán při svém rozhodování vycházel, úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení podkladů, konkrétní vypořádání se s nimi, tzn. uvedení proč a z jakých důvodů se přiklonil k některým podkladům a proč a z jakých důvodů některé odmítl, vypořádání se s návrhy a námitkami účastníků, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu uvedení, že správní orgán dal možnost účastníkům před vydáním rozhodnutí vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.*“¹¹⁵ Pokud by rozhodnutí nesplňovalo daná kritéria, bylo by nepřezkoumatelné.

4.6.3 Poučení o opravných prostředcích

Poučení o opravných prostředcích je samozřejmostí vlastního rozhodnutí o přestupku. Správní řád v souvislosti se zásadou součinnosti správních orgánů s účastníky

---

¹¹⁵ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. Praha. C.H.Beck, s. 372.

jednotlivých řízení výslovně ukládá správním orgánům vedoucím správní řízení, povinnost poskytovat účastníkům poučení, aby z důvodu neznalosti právních předpisů neutrpěli v řízení újmu. Tak je vymezen nejen účel poučení, ale i jeho rozsah. Ten se bude v konkrétních podmínkách vždy podle konkrétní situace lišit.¹¹⁶

Na základě toho se v poučení o případných opravných prostředcích uvádí, zda je možné pro rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává (§ 68 odst. 5 správního řádu). Pokud nemá odvolání odkladný účinek, musí být tato skutečnost výslovně v poučení uvedena (§ 68 odst. 6 správního řádu). Dle soudní judikatury se poučení týká pouze odvolání (případně jinak nazvaného řádného opravného prostředku), nikoliv opravných prostředků mimořádných nebo dokonce možnosti podat správní žalobu.¹¹⁷

---

¹¹⁶ MADAR, Z. a kol. *Slovník českého práva*. II. díl. Praha: Linde, 1995, s. 795.

¹¹⁷ ČERNÝ, P. a kol. *Průvodce novým správním řádem*. Praha: Linde, 2006, s. 212.

5. KOMPARACE S PŮVODNÍ ÚPRAVOU

Jak jsme zjistili z předcházejícího textu, nový přestupkový zákon představuje komplexní úpravu projednávání přestupků a správních deliktů, a to jak z hlediska práva hmotného, tak i procesního. Dokonce můžeme říci, že se jedná o komplexní úpravu správního trestního práva vyjma skutkových podstat přestupků, které byly přeneseny do samostatného zákona, obsaženou v celkem 144 ustanoveních. Již v tom se nový zákon liší od původní úpravy, neboť ta obsahovala 98 ustanovení, z nichž některé musely být doplněny dalšími zákony. Původní úprava tedy byla velmi roztržštěná.

Nový přestupkový zákon sjednotil právní úpravu původních přestupků, tzv. jiných správních deliktů fyzických osob, správních deliktů právnických osob a správních deliktů podnikajících fyzických osob a zavedl jedinou kategorii protiprávních činů v oblasti správního práva – přestupky. Koncepční pojetí odpovědnosti fyzických osob za přestupek však neznamenalo výraznějších změn. U právnických osob je situace odlišná, tam totiž zákonodárce prohloubil a rozšířil předmět úpravy. Platí, že odpovědností právnické osoby za přestupek není dotčena odpovědnost za přestupek fyzické osoby a naopak.

Došlo i k mnohým dalším terminologickým změnám. Oproti původnímu zákonu se již nepoužívá pojem správní delikt. Stejně tak pojem sankce nahradil pojem správní trest a pojem blokové řízení nahradil pojem příkaz na místě.

Velmi podstatná je úprava týkající se úpravy zániku odpovědnosti za přestupek z důvodu uplynutí promlčecí doby. Podle nového přestupkového zákona začíná běžet promlčecí doba dnem následujícím po dni spáchání přestupku a činí jeden rok, resp. tři roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 tisíc korun, apod. Oproti minulému zákonu došlo k drobným úpravám u tzv. stavení a přerušení promlčecí doby.

Vedle institutu upuštění od uložení správního trestu je novinkou institut mimořádného snížení výměry pokuty. Jako druhy trestů zákon uvádí napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci, propadnutí náhradní hodnoty a zcela nově zveřejnění rozhodnutí o přestupku. V souvislosti s těmito správními tresty stojí za zmínku uvést i tzv. narovnání. Zůstává otázkou, zda se právě poslední dva zmíněné instituty v praxi

projeví jako účelné. Minimálně lze předpokládat, že poté co se dostane do povědomí dotčených osob, bude působit preventivně.

Co se týká účastníků řízení či osob na řízení zúčastněných, oproti původní úpravě ztratil postavení účastníka řízení navrhovatel, z něhož se stala osoba přímo postižená spácháním přestupku. Nově tak byl zaveden institut osoby přímo postižené spácháním přestupku s katalogem jejích práv v řízení.

Jako nový důkazní prostředek byl zaveden výslech obviněného, stejně tak jako řízení navazující na kontrolu a správní orgán může nově uložit zákaz zrušení právnické osoby. Dle nového zákona je novým zajišťovacím prostředkem záruka za splnění povinnosti apod.

Změny nastaly i v doručování. Oproti původní úpravě nový zákon přinesl systematizaci právní úpravy. V případě, kdy se zmocněnci prokazatelně nedaří doručovat písemnosti – neustanoví se mu opatrovník, ale doručuje se přímo účastníkovi řízení. Taková úprava byla přijata evidentně ve snaze reagovat na nekalé praktiky různých subjektů, hromadně zastupujících pachatele přestupků.

Do skupiny institutů, jimiž bude zcela nepochybně pozitivním způsobem ovlivněna rychlost přestupkových řízení lze zařadit Příkaz a Ústní jednání. U nich totiž, jak již bylo pojednáno, došlo k rozšíření podmínek jejich užití v praxi. Tím je zejména myšlena možnost uložení správního trestu zákazu činnosti formou příkazu, a vedle toho, nařídít ústní jednání fakultativně dle úvahy správního orgánu, obligatorně pak v taxativně vymezených případech.

Změn oproti původnímu zákonu je ale celá řada, avšak vzhledem k zadání práce nebyla věnována pozornost všem. Byť tedy výčet zaznamenaných změn není úplný, z uvedeného je zřejmé, že právní úprava projednávání přestupků v České republice doznala od 1. července 2017 výrazných změn.

ZÁVĚR

Předkládaná práce představila část institutů nového přestupkového zákona, který představuje zákon č. 250/2016 Sb. Z výše uvedeného je evidentní, že nový přestupkový zákon zejména zrušil dualismus přestupků a jiných správních deliktů a představil mnoho nových institutů. Nejvýznamnější změnou bylo, že zákon zavedl jednotný pojem přestupek. Tento pojem vyjadřuje protiprávní čin, který spáchá fyzická osoba, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba. V současné době tedy praxe již nadále nepoužívá pojem správní delikt ale toliko přestupek. Pojetí odpovědnosti i úprava třídění pachatelů přestupků byly stěžejními otázkami přijímané právní úpravy. Uvedené představilo tzv. osobní působnost zákona. Nicméně vzhledem k rozsahu práce, nebyla pozornost věnována na některá problematická místa související s osobní působností – jako např. otázka přestupků státu, organizačních složek státu, rozsah přestupkové imunity poslanců a senátorů, jež také doznala vcelku zásadních změn, apod.

První tři kapitoly byly zaměřeny na hmotněprávní část zákona. Na ni ve čtvrté kapitole navázala procesní část, která respektovala postavení nového přestupkového zákona jako předpisu speciálního ke správnímu řádu. V průběhu zpracování byla věnována pozornost na srovnání jednotlivých institutů s předchozím zákonem č. 200/1990 Sb. Uvedené bylo navíc shrnuto v kapitole páté hrubým srovnáním těchto dvou zákonů. I když se tato práce nevěnovala jednotlivému ukládání pokut, za pozornost stojí to, že nový zákon mimo jiné zvýšil maximální výši pokut tak, kdy například ve zkráceném blokovém řízení lze uložit pokutu až do 10 000 Kč. Zákon také nově odstupňoval dobu promlčení podle závažnosti přestupku. Při ukládání správního trestu pak může příslušný správní orgán uplatnit správní uvážení a využít v odůvodněných případech např. institut upuštění od uložení správního trestu, apod.

Po prostudování pramenů a dostupných zdrojů můžeme konstatovat, že celá problematika přestupků byla oproti původnímu zákonu zjednodušena a zpřehledněna, a to především z důvodu zakotvení obecných principů jak v hmotné, tak v procesní části nového přestupkového zákona. Na druhou stranu nelze přehlédnout, že nová úprava se přirozeně značně rozšířila nejenom svou inspirací u trestního zákoníku, a klade na úřední osoby větší důraz na jejich odbornost, což dokládá výrazné zpřísnění požadavků na tyto osoby, stanovených v § 111 nového přestupkového zákona.

Podklady vycházely z aktuální literatury a dalších zdrojů. Vzhledem k tomu, že v průběhu zpracování této práce bylo zjištěno, že prameny z oblasti judikatury jsou v současné chvíli, s ohledem k délce účinnosti nového přestupkového zákona, který je účinný teprve necelý jeden rok, početně nevýznamné, byly zmíněny pouze okrajově a není možné se tedy zabývat problematikou *de lege ferenda*. Důraz byl kladen na dikci zákona, neboť teprve praxe ukáže, jaké konkrétní dopady bude na ni nový zákon mít. Cíl práce – nastínit přestupkové řízení v kontextu nového právního prostředí *de lege lata* – byl splněn. V této souvislosti by chtěl autor na závěr zmínit důležitá témata, která s přijetím nové právní úpravy úzce souvisí a bude vhodné se jimi v následující době zabývat. Tím je zejména požadavek na zvýšení odbornosti oprávněné úřední osoby ve vztahu k současnému stavu úrovně kvalifikace daných osob, tak například vliv nového přestupkového zákona z hlediska rychlosti a hospodárnosti řízení před správním orgánem přímo v praxi v kontextu se změnami, na něž byla tato práce zaměřena.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ČERNÝ, J., E. HORZINKOVÁ a H. KUČEROVÁ. Přestupkové řízení. Příručka pro praxi přestupkových orgánů, obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů. 12. vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-859-8.

ČERNÝ, P. a kol. Průvodce novým správním řádem. Praha: Linde, 2006. ISBN 978-80-86324-87-6

ČERVENÝ, Z., V. ŠLAUF a M. TAUBER. Přestupkové právo. 17. vydání. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-830-7.

ENGELMANN, J. Trestní řád, zákon č. 141/1961 s komentářem. Český Těšín: Poradce, 2018/ 5 – 6. ISSN 1211-2467.

GERLOCH, A. Teorie práva. 2. vydání. Dobrá Voda: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2001. ISBN 80-86473-04-X.

GERLOCH, A. Teorie práva. 5. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-233-2.

HART, H. L. A. Pojem práva. Praha: Prostor, 2004. ISBN 80-7260-103-2.

HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 4. změněné a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-470-8.

HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vydání. Praha: C.H.Beck. ISBN 80-7179-470-8.

JELÍNEK, J. Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 6. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2016. ISBN 978-80-7502-106-9.

KINDL, M. a kol. Základy správního práva. 2. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7380-190-8.

KOLMAN, P. Úvahy o veřejném právu. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-014-7.

MADAR, Z. a kol. Slovník českého práva. II. díl. Praha: Linde, 1995. ISBN 80-85647-62-1.

MÁRTON, M. a B. GONSIOROVÁ. Průvodce novým přestupkovým zákonem pro správní praxi. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-200-4.

MATES, P. a kol. Základy správního práva trestního. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-806-4.

MUSIL, J. Teoretická a ústavní východiska správního trestání. In: Acta Universitatis Carolinae –Iuridica. 1/2010. O veřejné správě. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010.

POMAHAČ, R. Proměna přestupkového práva. Právní rozhledy, 2017, č. 15 – 16. ISSN 1210-6410.

STAŇKOVÁ, K. a M. HENGALOVÁ. Komplexní kodifikace správního práva trestního? Právní rádce, 2017, č. 5. ISSN 1210-4817.

SVOBODA, P. Ústavní základy správního řízení v České republice. Právo na spravedlivý proces a české správní řízení. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-676-1.

TOMANCOVÁ, J., K. SCHELLE a A. SCHELLEOVÁ. Správní právo. Brno: Albert, 2009. ISBN 80- 7326-161-0.

VANDUCHOVÁ, M. a J. HOŘÁK. Na křižovatkách práva. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400- 388-2.

Seznam použitých internetových zdrojů

DOLEČEK, M. Odpovědnost za přestupky podle nového přestupkového zákona [online]. [cit. 2017-12-18]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/odpovednost-za-prestupky-podle-noveho-prestupkoveho-zakona-ppbi-96481.html#!&chapter=2>

Ministerstvo vnitra ČR. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich [online]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/pruvodce-novou-upravou-prestupkoveho-prava.aspx>

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 15. května 2001 sp. zn. IV. ÚS 672/2000 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-672-2000>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 22. ledna 2009 sp. zn. 1 As 96/2008 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0096_1As__0800115A_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 15. prosince 2005 sp. zn. 3 As 57/2004 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2004/0057_3As__0400039A_prevedeno.pdf

Rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 23. února 2016 sp. zn. 8 As 6/2016 [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0006_8As__1600034_20160307082731_prevedeno.pdf

VILDOVÁ, I. a H. ERBSOVÁ. Nové přestupkové zákony (aneb co nás čeká a nemine v okurkové sezóně) [online]. [cit. 2017-12-10]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-prestupkove-zakony-aneb-co-nas-ceka-a-nemine-v-okurkove-sezone-105644.html?mail>

Seznam ostatních zdrojů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky (Listina základních práv a svobod), v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 183/2017 Sb. ze dne 9. června 2017 kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 250/2016 Sb. ze dne 12. července 2016 o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. června 2004 správní řád, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012 občanský zákoník, v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Tomáš Jäger

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Přestupkové řízení ve světle zákona č. 200/1990 Sb. a z. č. 250/2016 Sb.

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 53

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 21

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 7

Počet ostatních zdrojů: 6

Vedoucí práce: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.